

311798

Telephone No. 2544.

నానాచిక ౧౬౦

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది.
సమస్త వాతవ్యాధులను గుఱుర్చును. అనేకము
వాటి మిచ్చియున్నది. వివరములకు చూడవలెను.
అర్ధరసాంశముల ముద్రాణము (ప్రతి)

రాజమండ్రి హిందూనాటకసమాజము

పరమపవిత్రమైన విజయదశమి పండుగవాడు శ్రీ దేశోదారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రాజమండ్రి హిందూనాటక సమాజమును పునరుద్ధరించినారు. ఆ సమయమున ఆనాటక సమాజాభ్యుత్థులైన కృత్తి వెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రాంధ్రదేశీయులందరికి విజ్ఞాపనము చేయుచున్నాడు. ఆ విజ్ఞాపనము ఈ క్రింద ప్రకటించుచున్నాము.

విజ్ఞాపనము.

అవిష్కృతము.

మహాజనులారా!

నా యాశ్చర్యమును మన్నించి విచ్చేసిన మహాశయులగు మిగిందరికి నాకృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. నేడు విజయదశమి. దేశమంతయు మహానందోత్సవమున ఓలలాడు పండుగతో జూ. ఈ శుభదినమున మియందరియెదుట నిలువబడి నాయుద్దేశములను, నా ప్రయత్నములను విన్నవించుకొను భాగ్యము లభించినందులకు నేను నిజముగా ధన్యుడను. ఇట్టి యవకాశము లభింపజేసిన భగవంతునికి నమస్కరించుచున్నాను. నా ప్రయత్నములకు దైవబల ముండుటచేతనే మిగిందరు వచ్చుట తటస్థించినదని నే ననుకొనుచున్నాను. ఆయాహుచే నాయుత్సాహ విప్లవము పొందిపోవుచున్నది. ఈ సంవత్సరపురస్కారములను నామనములోని యుద్దేశములను, నా ప్రయత్నములను మీకు సరిగా విన్నవించుకొన లేనేమోయని భయముకూడ కలుగుచున్నది. అయినను నా మాటలందు, నా ప్రయత్నములందు మీకు పరిపూర్ణముగాగ మున్నదని నే నెరుగుదును. నేటి మియోత్సాహములను అది బలపడినది. మొదటి నంబియు మీరు నా ప్రయత్నములను నన్ను ఆశీర్వదించుచు నే యున్నారు. కావలసిన చేయూతనిచ్చి మియోదార్యమును మీసహానుభూతిని వెల్లడించుచు నే యున్నారు. నేను నాయుద్దేశములను గూర్చి మీకు విజ్ఞాపనము చేయుటకును, మీరు చెవియొగ్గించి యాదరము చూపుటకును ఇది మాడనసారి యని నేను మీకు జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను. కాని అప్పటికిని, ఇప్పటికిని, చాల శ్రద్ధను నిచ్చి. మీ వికల హృదయముల కాభేదము పొడమాపకమున నామనమునకు నాకు తోచక తప్పదు. నే నొకవిమోచనమునై యుండి సహాయసంపత్తి కెట్టి లోటులేని సమయమున మొదటిసారి మీకు నాయుద్దేశములను విన్నవించియున్నాను. అత్యుత్సాహముతో అమితధైర్యముతో మియెదుట నిలువబడి విజ్ఞానసమేతమైన యప్పటి నాగేశ్వరరావు యిప్పటి నాగేశ్వరరావు కాదు. వెనుకటి యుత్సాహము, పట్టింపు మియందరి యాదరానురాగములు తప్ప ఇప్పటి నాగేశ్వరరావునకు వరొకసహాయ సంపత్తి లేదు. కాని కాశ్యోత్సాహము, సంకల్పబలమునాత్ర మప్పటికన్న ఇప్పుడినుమడించినవని గట్టిగా చెప్పగలను. ఆ విశ్వాసములను నే నే నెప్పుడు మరల మియెదుట నిలువబడుటకు సాహసించినాను. ఈ సాహసమునకు కొందరు నవ్వవచ్చును. కొందరు పోకనము చేయవచ్చును. కొందరు నిరుత్సాహము చూపవచ్చును. కాని అది యెట్టివారికైనను, ఎట్టి మహాద్యులు ములకైనను తప్పదునో నానమ్మకము. అది ప్రపంచలక్షణము. వాని నన్నిటిని పరిగణించుకొనుచు వెనుదిరిగిపో మానవుల సంకల్పము ఆవరణలోనికి వచ్చుటయే యసంభవము. సంకల్పము మంచియైనచో ఎంద రనూయపడినను దైవబలము దానికి చేకూరితీరును. నా కార్యములందలి పట్టుదల, నా ప్రయత్నములందలి యుత్సాహ మేమాత్రము తగ్గినను మీరు నా ప్రయత్నముల కాదరానురాగములు చూపరను అవిశ్వాస మేమాత్రము కల్గినను నేను మియెదుటికి వచ్చి యుండను. నేను స్వాగృహ డనో కానో మీరెరుగుదురు. మొదటినుండి నా ప్రయత్నముల నెగిన మీ కావిషయమునుగూర్చి చెప్పనక్కరలేదు. మియందరి యాదరమునై నాకు పరిపూర్ణవిశ్వాస మున్నది. అందులకు నే నాసంకల్పమును సఫలమును చేసికొనుటకై కడపటిసారి ప్రయత్నమున కీ ప్రసిద్ధనగరమున మియందరియెదుట విజ్ఞాపనము చేయుచున్నాను.

ఈ రాజమండ్రి ప్రదర్శన చరిత్రప్రఖ్యాతి బడసిన రాజధాని నగరము. నన్నయగారి పవిత్రక్షేత్రమున నేతెలుగు భారతతరచనకు

శ్రీకారము చుట్టివారు. ఆంధ్రభాషకు మొట్టమొదట సన్మాన మివ్వగల్గు చాతుర్యరాజసభయందే జరిగినది. అభినవ శ్రీ నాథులనదగిన శ్రీకవిరాజ శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తికాస్త్రీగారు మరల యథామూలముగ కృష్ణభారతరచనకు మహాసంకల్పము చేసిన దీనగరముననే. పావన గౌతమీప్రసంతి తన యమృత తరంగములతో ఈనగరపు ప్రాచీనగౌరవమును గానము చేయుచున్నది. తెలుగు బాలీయతకు, తెలుగు నాగరికతకు, తెలుగు విజ్ఞానమునకు ప్రధానపీఠ మివ్వగలమే. కుప్రసిద్ధులైన కవిరాజులకు, శిల్పిలకు, సంస్కర్తలకు, పండితులకు ఈనగరమే కన్న తల్లి. నాటకకళాదేవికి తొలిపూజ నేయుభాగ్య మివ్వగలము నకే పట్టినది. నా సంకల్పములకు ఈ నగరమే కార్యరంగము. అందుకే నేను గర్వపడుచున్నాను. నేనిప్పుడు క్రొత్తగా నన్ను గూర్చిగాని పూర్వపరిచితముయిన హిందూనాటక సమాజమును గూర్చిగాని జేరుగా చెప్పవలసిన పనిలేదు. కాని వెనుకటి సంగతులను మీ కొకమారు జ్ఞాపకముచేసి వెనుకటి నా ప్రయత్నములకు అమితసహకార మొనర్చిన మహాదారుల నొకమారు స్మరించెదను.

కీర్తి తేవుడైన యొక మహానభావుని పేరిపుకు మీకు జ్ఞాపికి చెప్పుచున్నాను ఇమ్మానేని హనుమంతరావు నాయుడు గారే మొట్టమొదట ఆంధ్రనాటకరంగమునకు తొలిభిక్ష పెట్టి వారు. ఆ బుద్ధిమోసములు, ఆ గంభీరమయిన ముఖము, ఆ యాజ్ఞాబాహు విగ్రహము, ఆ యులుమువంటి కంఠనాదము, పట్టుదలను నూచించు ఆ నిశితదృష్టి నా కిప్పటికిని కన్నులకు గట్టినట్లు తోచుచున్నది. ఆ మహాదారుని పేరు మరచిపోవుటకు వీలులేదు. అతడే యీ హిందూనాటక సమాజమునకు జనకుడు. ఇది 1889 వ సంవత్సరమునాటి మాట. అప్పు డాంధ్రనాటకకళ తప్పుడుగులు జేయుచున్న చిన్నబిడ్డ. కళాభిరుచి యేర్పడలేదు. కళా సంప్రదాయములకు సర్వాంగ గోరూర్పరి కుదురలేదు. రంగాలంకారములు, పరికరములు, పరిపూర్ణదశకు రాలేదు. రంగముపై చాదస్తపు పూర్వాచారమును అభాసమైనదట్లు తగ్గలేదు. అప్పుడు ప్రదర్శించున వన్నియు వచ్చునాటకములు. పాడగలవారికి మాత్రము కొలదిగా పద్యము లుండెడివి. కాని ప్రదర్శనములు మాత్రము ప్రేక్షకుల నాకర్షించెడి వని చెప్పకతప్పదు. ఆ సమాజమునకు 1909 సంవత్సరమువర కధ్యక్షులైన మహాకవి చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహము పంతులుగారి దర్శనము నే యున్నాడు. ఈ సమాజముం దప్పుడు నే నొకనటువతు. కొంతకాలము రంగాధికారి నై నటుల సంగతి సందర్భములకూడ కొంతవరకు తెలిసికొన్నాను. ఈ సమాజముందు నటులై యున్నవారిప్పుడు చాలమంది దేశసేవకులై ఉన్నతోద్యోగులై పేరెన్నికగడించినారు. నాబోటివారి రంగాభినయమునకు శ్రీ హనుమంతరావు నాయుడుగారి చాచకయముకు, శ్రీ లక్ష్మీనరసింహముపంతులుగారి మహాపదేశములును కారణముని చెప్పుట అతిశయోక్తిగాదు. అందులకు వారికి నాకృతజ్ఞతాపూర్వకమునాగ్రహములు.

శ్రీ జాగ్ధీసార్యభాషాదు శేషమనరాజుగా నుండి హిందూదేశమును ముదిపోవుటకు వచ్చినసమయమున, ఇంగ్లండునుండి ప్రఖ్యాతిబడసిన నాటకసమాజ మొకటి కలకత్తా వచ్చినది. నే నప్పు డానగరముం దున్నాను. ఒకనాటి నాటక ప్రదర్శనమునకు వెళ్లి చూచినాను. ఆంధ్రనాటకరంగమును గూర్చి యధిశోత్సాహ మనాడే నామనమును కల్లలపరచినది. ఇప్పటివరకు నన్నిన్నిటికముకలు పెట్టుచున్న పరిత్రసంకల్పము న కానాడే యంతురార్పణ జరిగినది. ఆ నాటకరంగమును, ఆరంగాలంకారములను, ఏలకవిల్లిగారి యభ్యుత్థనలనాచాతుర్యమును చూచినమీదట నాకు పట్టురాని యుల్లేజను కలిగినది. ఆ యుల్లేక ముతో నే నేను నాసంకల్పమును ఆవరణలో బెట్టుటకు కార్యరంగముం దడుగిడి నాను. కాని అప్పటికి నాకు తగినంత లౌకికచాతుర్యముగాని, స్వానుభవముగాని లేదని చెప్పకతప్పదు. నాకు చేదోడువాదోడైయుండి ఆలోచింపజేసినవారు శ్రీసత్యవోలు గున్నేశ్వరరావు గారు. నాసంకల్పమునకు నాకు నవయావసారంభమైన నాటి సంగతి ఇప్పుడొకమారు తలపెట్టుచున్నాను. ఈ రాజమండ్రి ప్రదర్శనమునకుమకుటుములేని మహిమతియని పేరుపడిన శ్రీగున్నేశ్వరరావుగారు నాకును మీకును చిరపరిచితులు. నాటకకళాభివృద్ధికై పాటుపడినవారిలో ముఖ్యుడు. ఈ సమయమున నేనా మహాశయుని పేరు తలపెట్టుచున్నచో నిజముగా తప్పజేసిన వాడనగుదును. ఆయననుగూర్చి నామనములో ఇప్పుడేమున్ను దానిని మియెదుట వెల్లడించుచున్నాను. ఒకవిధముగా నా కాయనగురువని నొప్పుకొని తీరెదను. ఆయన బ్రతికి యున్నంత వరకు మాయురపురికిని పోటీతప్పలేదు. అనివయ నూంధడే

మంతయు నెరుగును. కాని మాపట్టుదలలే మా ప్రయత్నములకు తరుగనియుత్సాహ విచ్చిన పరం విశోధోపిషమం మహాత్ములై యున్నట్లు నాటకకళకై నేనొనర్చినసేవ యేమాత్రమైన ఉన్నదనుకొన్నచో దీని కామహాశయుడే ప్రాశ్నాహుడని చెప్పక తప్పదు. నిజముగా పట్టుదలలే లేకున్నచో మేమిరువురమెట్లుండుమో యెవరు చెప్పగలరు! కాని యొకమాటమాత్రము నేను చెప్పగలను. శ్రీగున్నేశ్వరరావుగారు బ్రతికియున్నచో నావంటి వాడు నాటకరంగమునకై యావిధముగా మియెదుటనిలువబడి విజ్ఞాపనము చేయవలసిన యవస్థ పట్టెడిగాదు. లోకులేము నుకొన్నను చచ్చివృద్ధమందున్న ఆనాటియమిత్రునికై యాస భారంగమున నిలువబడి నేను కన్నీటితో నాకృతజ్ఞతను చెబుచున్నాను. నిష్కల్మషహృదయముతో నే నాయన కాత్యకాతి గోరుచున్నాను. నిజముగా ఆయనభావుడు లేకున్నచో కార్యసాఫల్యమునకై నాకింతటిపట్టుదల ఇంతటి సహనశక్తి ఇంతటియుత్సాహము కలుగ నేకలుగక పోవును. అందుకే నే నేనిప్పుడు ఆయనను కృతజ్ఞతతో స్మరించుచున్నాను. నాయొకడసారి ప్రయత్నమును దివినుండి ఆనాడును డాకిర్పడించుననియే నావిశ్వాసము.

1910 సంవత్సరమున నేనును శ్రీగున్నేశ్వరరావుగారును కలిసి మరల హిందూనాటకసమాజమును పునరుద్ధరింప జేసినాము. అప్పుడు ప్రారంభోత్సవము చేసినవారు గొప్పసంఘసంస్కర్తలు, మహాశయులు నగు శ్రీకందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు. వారియాశీర్వాదములను మాసంకల్పము కార్యరూపము దాల్చినది. అప్పటికి నాటకకళకుకూడ యావస్థను వచ్చినది. ఏ. ఎస్. రామగారి చిత్రకళానైపుణ్యములను మనోహరమయిన నాటకరంగ మేర్పడినది. చూచిన కళాసంప్రదాయశ్రేణులందరును ఈనాటకరంగము ఇంగ్లీషు పారసీ నాటకరంగముల కేమాత్రమును తీసిపోదు అని దానిని ప్రశంసించినారు. సాంప్రదాయసిద్ధములైన వేషభాషాభినయాలతో ఇతివృత్తోచితములై వస్త్రైక్యముగల రంగాలంకారములతోను శిక్షితులైన నటులతోను నాటకప్రదర్శనము లారంభించినాము. కాని దైవసంకల్పము మరొకవిధముగానున్నది. లేనిపోని యనాంతరములను అభిప్రాయభేదములను నేనును గున్నేశ్వరరావుగారును కొలది కాలములోనే విడిపోయినాము. తరువాత నేనొక్కడనే యావద్భారమునువహించి ఆంధ్రదేశమందలి పట్టణములకు నాటక ప్రదర్శనయాత్ర సలిపినాను. అప్పటి నాటకరంగ మెట్లుండెడిదో నేను మీకు చెప్పనక్కరలేదు అప్పట్ల మాకాంధ్రదేశమున వచ్చిన ప్రతిష్ఠనుగూర్చిగాని యిచ్చినబహుమానముల గూర్చిగాని చేసిన ప్రశంసలను గూర్చిగాని చెప్పి మీకుమిగులగలిగింపను. ఆయనోహరమైన నాటకరంగముతో చెప్ప పురికేగి మెప్పురాండవలెనని బయలుదేరి యేలూరుచేరినాను.

1912 సంవత్సరముననే నాశివితరత్రలో కష్టప్రకరణము లారంభమైనవి. ఏలూరు పుర నే నాభాగ్య ద్వారము ను మూసి వేసినది. నవంబరు 5 వ తేదీరాత్రి 12 గంటలకు దురదృష్టవేషక కన్నులు నిప్పులు కరిగినది. నలువదివేల రూపాయల విలువయైన నా నాటకకాల కాలి బూడిదయై పోయినది. ఆ యగ్నిజ్వాల నాటకకాలయందే కాదు. నాహృదయమున ప్రజ్వలించిపోయినది. ఆయగ్నిజ్వాల నాటకకాలనేకాదు. ధైర్యోత్సాహములతో కట్టుకొనిన నా మనోసాధనముకాల్చి బూడిదచేసినదై నది. నా సుఖస్వప్నము భగ్నమైపోయినది. కన్నులు నులుముకొనుచు నేను నిద్రనుండిలేచినాను. ఇంకేమున్నది? ఆకాశ్యకాసమైన యాదగ్గరదేశమున, నాభివృద్ధివలె భయంకరమైయున్న యాగాధాంధకారమున నీరవుడనై నిజమై, నిజమై, నిజమై అబూడిద నెగురగొట్టుచు, నెత్తుటికన్నీరు విడిచినాను. ఎంతకన్నీటివరదయయినను ఆయంబును చల్లార్చగలదా! నాటకకాల కంటుకొనిన యగ్ని చల్లారిపోయినదిగాని నాహృదయ మందలి యగ్నిజ్వాల యిప్పటికిని చల్లారలేదు. కన్నులపండువైన నానాటకకాలను తలమకొన్నప్పుడెల్ల నాహృదయము బ్రద్రవైపోవును. నిట్టూర్పులతో నాలోని దుఃఖాగ్ని రాజాకొనును. ఆహారమునకై కంటితడి పెట్టని ఆంగ్లము లేదు. అనివయము నే నెన్నటికిని మరచిపోలేను. ఓంటరిగా మూర్ఖున్నప్పుడు ఆ స్మృతిచే నాకన్నులు తడిగాకుండ నుండుటలేదు.

ఆకష్టసమయమున నాకు మహాపకారమొనర్చిన మహాదారులు భద్రాచలము కుమారరాజుగారైన నారాయణరావుగారు. ఆయన మేలును నేనిజన్మమున మరచిపోలేను. ఆయన పవిత్రనామము నాకు నిరంతరస్మరణీయము. నేనాయన ఋణము తీర్చుకొనలేను. కుదర్చనచక్రమువలె నా మహాభూవును నాయాపద కడుపడకపోయినచో ఏమయియుండెడినో

నే నూహింపలేను. ఎన్నికష్టములు చుట్టుముట్టినను పట్టికష్టము వినువక చివర కెట్లో చెన్నపురి వేరి నాటము లాకి నాను. ఆ ప్రదర్శనము లేట్లున్నవో, ఆంధ్రనాటకరంగము కెట్టి పేరేర్లు వచ్చినవో ఆనగరమందలి. గొప్పగొప్పచారు మమ్మెట్లు సన్నా రించినారో నేనిప్పుడు చెప్పి లాభములేదు.

తిరుగ రాజమహేంద్రవరమునకు వచ్చి కొన్ని ప్రదర్శనములు గావించినాము. కాని నాయదృష్టవశము తిరిగిపోయినది. ఎందరు మహానుభావులూ ఊపిరిసలుపకుండ వన్నకష్టపెట్టినారు. రావలసిన విఘాతములన్నియు వచ్చినవి. పడరానిపాట్లు పడినాను. ప్రాణమిత్రులనె నాదగ్గరజేరి యెందరోనమ్మించి సర్వవిధముల నాకు చేయరానిద్రోహములు చేసినారు. పూలదండవలె మెడకుదుట్టుకొని కాలసర్పమై కరచినారు. ఆ కృతఘ్నుల నిప్పుకు తలపెట్టుట నాకష్టములేదు. నేనెవ్వరిని మోసము చేయలేదని నానమ్మకము. కృతఘ్నులు క్రుపంచము కన్నులుమూసినను తమద్రోహములకై రేపుకడ మేళ్ళదని యెదుటపైన జవాబుచెప్పక తప్పదు. నాదగ్గరకు కారణభూతు లెవ్వరో నేనెరుగుదును. పెంచినపాము కరచినదని విచారపడుట లాభములేనిపని. నాజమిందారీ నాకనమైపోయినది. నేను పేదనైనాను. ఏమైనను ఎంతకువచ్చినను నేను ధైర్యము వీడలేదు. కాని ప్రాణమునకు ప్రాణమై, నాకష్టముఖములందు భాగస్వామియై, తోడునీడయై, నాయుపాశి వితమున కాకాస్వరూపుడై, నాప్రయత్నములకు ఉత్సాహమై, ఈ ప్రపంచమున నాకేక మాత్రస్వాగయమైయున్న నందివాడ వీరభద్రుడు బ్రహ్మగ్యము ననుపీడిపోయినందుకు నాగుండె బ్రద్దలై పోయినది. ఆవికాలమైన సోగకన్నులు, ఆసుందరస్వరూపము, ఉత్సాహము, మూర్తిభవించినట్లున్న ఆ చిరునవ్వుమోము, ఆవయవపుష్టిగల ఆ పాడుగుపాటి మనోహరవిగ్రహము, ప్రేమవిశ్వాసములుకు ఆదృష్టి నాకీజన్మమున మరపునకురావు. ఊపిరి పీల్చుకొన్నప్పుడెల్ల ఆతనిసత్వతి నాహృదయమర్కములను మెలిజైచును. ఆతనితో ఎడబాటుటకన్న ఈనిర్భాగ్యుని హృదయమును బ్రద్దలు గొట్టుట కా భగవంతుని చేతిలో మరొక పిడుగేదియు లేకపోయినదా. నాతల్లిచనిపోయినది. అప్పటినున్న ఒక్క మహాచైతన్య చనిపోయినది. నాజమిందారిపోయినది. నాసమస్తమును పోయినది. కాని నానుబ్రహ్మగ్యము నాప్రక్కనున్నయెడల హిమవత్సర్యతమణింటి కష్టము లేన్నివచ్చి పడినను చిరునవ్వు సప్తమధి ధిరించెడివాడనే. నేయిజన్మములకైన నే నాతనివంటి ప్రేమైకహృదయుని సంపాదించగలనా? నాదుఃఖమును వెల్లడించుటకు నాకు శక్తిలేదు. భావ కంఠకన్న శక్తిలేదు. నాదుఃఖమున కి ప్రపంచమున కాంతిలేదు. నానిట్టూర్పులతో నాప్రాణివాయువు లెగిరిపోయిన ఎంతభాగుండునని నేననుకొందును. కాని నిష్ఠురమైన దుర్విధియెదుట ఒక దుర్బలమనుష్యమాత్రు డేమిచేయగలడు! ఆగుబ్రహ్మగ్యము పేరులేదుకొన్నప్పుడెల్ల నాహృదయమున నేయి అగ్ని ప్రదర్శనములు బ్రద్దలై నట్లుండును. ఆతడెందుడీ నేను తని పోయినచో నా కే విచారముండెడిదికాదుగదా! అట్లే జరుగకున్నచో నాసహనమున కివిమమపరీక్ష యెందుకు! మహాశయలారా! నుబ్రహ్మగ్యమునుగూర్చి నామనసులోని దుఃఖమును వెల్లడించుకొని విశుకూడ కష్టముకలిగించినాను. కాని యుగములకొలది చెప్పుకొనిన నా దుఃఖానుభవములలో అనుమాత్రమైన నేను వెల్లడింపలేను. కంటవచ్చు నీరు తుడువగలనుగాని కడుపులోని దుఃఖము తుడిచివేయుట కుపాయ మేమున్నది. ఈజీవిమం దింతకన్న దుస్సహాయుఃఖము నాకు మరొకటిలేదు. ఈదుఃఖిని తుడిపియత్నిమునకు నాయాత్మ కాత్మయైన శ్రీ నుబ్రహ్మగ్యము దివినుండి జయము జల్కెనున్నాడనియే నావిశ్వాసము.

మహాశయలారా! రెండవసారి నేను విజ్ఞాపనముచేసిన విషయమును మీరు మరచిపోయి యుండరని నే ననుకొనుచున్నాను. కష్టములు చుట్టుముట్టినకొలది నాసంకల్పము దృఢపడినది. మరల నేను నాయుద్దేశమును నెరవేర్చుకొనుటకు కార్యక్షేత్రమునందడుగిడినాను. నాకష్టము శ్రీకొణితివాడ జమిందారుగారును, భద్రాచలము మహారాజగారైన శ్రీ నారాయణస్వామిగారును చేసిన మహోపకార మింత యని చెప్పలేను. వారి సాహాయ్యముననే మరల రాజమహేంద్రవరమున జగన్మోహనమైన నాటకకాల తయారైనది. దానికూడ శ్రీ పి. ఎస్. రామగారి చిత్రకళానైపుణ్యమే కారణము. కరాకేతల యభిరమలను సుప్రదాయములను నవినూత్నములను అనుసరించి రంగచిత్రమైన పరికరములన్నియు వెనుకటి కన్న మిన్నగా తయారైనవి. దేశయాత్రకై కన్యలజైతుంతుని చేప్పదగిన డేరాకూడ ఏర్పడినది. అదృతములైన అప్పటి ఘోరార్థము కాని గుంటుండలును మహాదానండును పొందినారు.

వద్దపాత్రములకున్న
“బి రా సో” ను పూయవచ్చును.

మీ యిండిలోవుండే, చిన్నపాత్రములకు “బి రా సో” తోటి తోమండి. తోడుతోనే వాటికి మెరుగు గలుగును; మీకు ఖచ్చితముగావుండదు, మీయొక్క పెద్దపాత్రాదులను, “బి రా సో” తోటి తోమండి, వాటికిన్ని సీగ్రముగా మెరుగుగలుగును; మీకవనితగ్గును. “బి రా సో” తోటి నోనుతే సీగ్రముగా మెరుగుగలుగును. సులబముగా అతిక సీగ్రములో మెరుగు గలుగును.

BRASSO
METAL POLISH

“బి రా సో”

పాలిష్ ని పూయండి.

సహృదయులు వేవోళ్ళ ప్రశంసించినారు. కాని నాటకప్రదర్శనములు మొదలుపెట్టుట కేవలమున విఘాతము లెన్నో వచ్చినవి. ఆ శనిగ్రహముతోపాటు భూలోకశనిగ్రహముతో ఒకూడ విధివిరామము లేకుండ నన్ను పీడించుట మానలేదు. ఏమైనసరే యని యాత్రకు బయలుదేరినాము. కొన్ని నెలలైన పిదప మరల అదృష్టము తిరిగిపోయినది. అనూయగ్రస్తులు కోరుకొన్నట్లే లేనిపోని యవాంతరములు వచ్చినవి. అనుకొనని విఘాతములు కలిగినవి. అతివృష్టివలన తీరినవస్త్రము వచ్చినది. దైవముయందు పాపమును పనికిరాదని ఆనాడే నాకు తెలిసినది. డేరా మూలబడినను అత్యవసరమైన సామగ్రులతో నటులను వెంటబెట్టుకొని పట్టాములందు నాటకప్రదర్శనములు సాగించినాము. దైవయోగమున మరల ఏలూరుపురము నామార్గమున కడ్డుతగిలినది. ఆపురముండే నాయాత్ర ముగిసినది. నేనును నా సంకల్పమునుమాత్రము మిగిలినాము.

మహాశయలారా! యెందరో జమిందారు లాకపెట్టినారు. సర్వకష్టమైన భగవంతుడే చేయించివినప్పుడు మానవులేమి చేయగలరు. దుఃఖ కష్టాలి తమైన ఆకష్ట సముద్రమున చివరకు గడ్డి పోచదొరకినను మహాప్రసాద మనుకొనక తప్పదు. అకోజులట్టివి. యాదకుని వలె నేను ఆకపెట్టినవారి గుమ్మము కడ నెలలతరబడి కనిపెట్టుకొనియున్నాను. నాపై నాకే యసహ్యము పుట్టికది. కాని శవైళ్ళదని కుంటికాలిరావులకు తలయొగ్గనివాడెవడు? ఆ సమయమున మనసు మండినామకూడ పాల చెంచిచ్చి పాడియావునుతోలుకొనిపోవుటకే ప్రయత్నించిసారు. అట్టిచేరములతో నాప్రయత్నము సాగలేదు. వెలసేలె బెదబెట్టిన యీ భూస్వభావములతో నా కన్నీరు తుడుచుకొన్నాను. విసిగి వేసారి రైలుస్టేషనుకు బయలుదేరినాను. ఆనాటి సాయంకాలమున

నేను మరచిపోలేను. వెనుకటి నాటకకాల తగులబడిపోయిన బయలున నే నొంటరిగ నిలువబడినాను. నాయాకలవలెనే ఆబయలు కూడ భూస్వభావమైయున్నది. నాటి బూడిద రాసికూడ అప్పుడదట లేదు. నాతలంపులవలె నే అది గాలి కెగిరిపోయినది. ఆబయలు చూచుచున్నప్పుడు ఒక్కమారుగా నాకు వెనుకటిస్మృతి కలిగినది. ఆ నాటకకాలమేదీ! ఆ దైభవమేదీ! ఆగర్భ శ్రీముతుడైన నేను నిరుపేదనై ఒంటరిగా ఈ ప్రపంచమున మిగిలినాను. ఆ పూర్వస్మృతిచే నాకు పట్టరాని దుఃఖము వచ్చినది. కన్నీకోడుచున్న చూపులతో ఒక్కమారు ప్రకుంఠిన్న సూర్యభగవానునివలె చూచినాను. ఒక్కమానవుని దుస్సహాయుడయవడకై కాలనాగదు ఇక ప్రపంచ మెప్పటికిని చీకటిలోనే పడియుండునా? ఇక జీవితమున కుదయములేదా? అదృష్టభాను దురుయింపదా? నేను కన్నీరు తుడుచుకొని రాజమండ్రి వచ్చుటకు రైలేక్కినాను.

మహాశయలారా! నా సోదే ముగించుచున్నాను. నా కష్టనిష్ఠురములతో మీకు విశుగు కలిగించి యుండును. క్షమించువు. నాకోసమే నేనీ యుద్యమమును తలపెట్టినానని పలువురనుకొనవచ్చును. ఈ శ్రమలన నేను శ్రవ్య తలకెత్తుకొన్నదేమో తెలియుటకే వెనుకటి సంగతులన్నిటిని మీ కిప్పుడు జ్ఞప్తికి తెచ్చినాను. నా కెట్టిపట్టుదలకు హద్దించినను గర్హించినను న్యాయ విచారాభారము మీకే వదిలివేయుచున్నాను. నా మనసులోని సంగతులనుగాని జరిగినవానిని నేను దాచలేదు. నా సంకల్ప మిప్పటికిని నెరవేరలేదు. ఈ సంకల్పమే నన్నెంతవరకు తెచ్చినదో మీరెరుగుదురు. నా సమస్తము పోయినను మిగిలిన దీ సంకల్ప మెక్కటియే. ఈ కోరికలోనే నా జీవిత చరిత్ర ముగియునేమో యని నేను లోలోపల చాలసారులు కుదులిపోయినాను. కాని భగవత్సంకల్ప మట్లు లేదు.

ఇప్పుడు మరల నాకు సమయము దొరికినది. విముఖుడైన భాగ్య దేవత నాపై నా సంకల్పముపై ఇప్పుడు కటాక్షాత్ములము మరల యున్నది. చదువునీ కేసునకొన్న ఉదయము రానే వచ్చినది. దైవము నా సంకల్పము నీడెగ్గడలచి మరల నాకీ యవ కాళి మిచ్చినాడు. సంకల్ప సాఫల్యమునకై నా జీవితమందలి తుది ప్రయత్నమును మిత్రో విన్నవించుటకే యెనిమిది వత్సరముల కంటె మరల ఇప్పుడు నేను మియెదుటికి వచ్చి నిలవ బడినాను. ప్రాచీనముతో పాటు మియందరి యనుగ్రహము నాకిట్లు లభించునని నాకు విశ్వాసమున్నది. దానికి శ్రీ దేశోద్ధారక కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు తమ పవిత్ర హస్తములతో హిందూనాటకసమాజమును పునరుద్ధరించుటపై ప్రయత్న నిదర్శనము.

మహాజనలారా! హిందూ సాంకేతిక యుద్ధేషమును విన్నవించుచున్నాను. అన్యదేశములందున్నట్లు మన యాంధ్ర దేశమున మహోద్యమమైన నాటకరంగ ఘోషమేలేదు. కళా చాతుర్యము చూడగల ప్రసిద్ధులు లంతగా బయలుపడలేదు. సంప్రదాయ సిద్ధాంత కళావికాసములైన వేషభాషాభిరూపము కాదిత్య మేర్పడలేదు. అందువలన కళాపద్ధతులకు లక్ష్య భూతమైన నాటకరంగమును, సమాజమును ఇప్పుడు ఆంధ్ర దేశమునకు ముఖ్యము. ఇతరదేశములందు నాటక కళ యెట్టియ స్థితికి వచ్చినదో మికు నేను కేరళ చెప్పనక్కరలేదు. నాటకసారస్వతమును, నాట్యకళాభివృద్ధియు, జాతికి, శ్రేయమును, ఉన్నది, నాగరికతను గర్హించునని మిరయగు చును. ఆంధ్రనాటకరంగ మన్నివిధముల ఇతరనాటకరంగముల కార్యక్రమములకున్న ప్రయత్నించవలయుననియే నాసంకల్పము కలకత్తా బొంబాయి మొదలైన పట్టణరాజములందున్నట్లు జాతీయ సాంప్రదాయసిద్ధమైన నాగరికతకు, కళాభిరుచిలకు వికాసముని చెప్పడగు నాటకరంగ ముంధ్రదేశమున నెలకొల్పవలయును. మియందరియనుగ్రహమును, శ్రీదేశోద్ధారక పవిత్రాశీర్వాదములను నాకున్నచో నే నాపనిని నిర్వహించి తీరదనని మికు నమ్మకము చెప్పుచున్నాను. మిరందర చేయూతనుగొనినచో ఈనాటకకళ తగినంత యభివృద్ధి తప్పక రాగలదని నేను చెప్పుచున్నాను.

నా ముగింపునాటలతో ఈవిన్నపమును ముగించుచున్నాను. వెనుకటి నా ప్రయత్నములకు జెప్పి మి యనుగ్రహమునే నేను కోరుచున్నాను. మాయాద్యమును మిరు మనః పూర్తిగ ఆత్యర్థించినచో మార్గదర్శకము మేము నెరవేర్చుకొనగలము. ఈ హిందూనాటకసమాజము మికు క్రొత్తది కాదు ఈ సమాజమందలి నలులందరి చాలాప్రసిద్ధి వచ్చినారు. ఈ సంగమమందలి మొదటిసమాజ మిదియే. అందువల్లనే దీనిని పునరుద్ధరింపవలసి వచ్చినది. ఈపునరుద్ధరణమునకు నిరంతర ప్రోత్సాహములైన వారికి నా కృతజ్ఞతాపూర్వక సమగ్రము లర్పించుచున్నాను. ఇకముందు చేయవలసినదానిని గూర్చి మిమియాంక్షకు, మికుటాక్షమును కోరుచు, మహ్యులర్పించుటకైన మి విన్నవించుచున్నాను. శ్రీనాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆంధ్రరాష్ట్రదానగ్రహములు ముఖ్య నిరంతర కాశ్యాత్మకముల చేతు గలవని నమ్ముచున్నాను. మరల ఇంకొకమారు మిమందరి కృపాకటాక్షము నర్పించుచు, మా ప్రయత్నములకు నెల మొనర్చుటకు భగవంతుని ప్రార్థించుచు నావిజ్ఞానమును ముగించుచున్నాను.

శ్రీనాగేశ్వరరావుపంతులు

స్వాగతాభినందనము

మహోదయ జూర శ్రీ శ్రీదేశోద్ధారక కాళీనాథుని సాంకేతికరావు పంతులు గారికి గౌరవము.

మా రు ద్రుడై హిందూనాటకసమాజ పునరుద్ధారణ మహోద్యమమును విచ్చేసిన మహోదయలకు తమకు సాధన సాధ్యము.

అన్యదేశము "ఆంధ్రప్రదేశ్" నెలకొల్పి తెలుగు సమాజమును ప్రేరేపించుటకు జాతీయ గాయకులు మిరు.

ఈ గాయనిని సంగీత సర్వాలయం దాంధ్రకవిశిల్పములకు సాధన సాధ్యముగా పోషించుటకు దానవీరులు మిరు. ఇందులకు ప్రోత్సాహము చేయు నలుమూలల మారు.

మిరు నిరంతర ప్రయత్నములన్ని నవోత్సాహముల దక్షిణభుజి.

మిరు తెలుగు సమాజమును మహోద్యమము లన్నిటికి కౌశల్యమును, మిరుగ్రహము. మిరు పవిత్రాశీర్వాదము యుగాభివృద్ధి, మిరు కటాక్షమే విధిచేయవలెను. ఆంధ్రనాట

కపారవేదనైన యనుగ్రహములని యెన్నిక కల్గిన మిరు, స్వాగతముచెప్పు భాగ్యము లభించినందులకు మే ముప్పొంగిపోవుచున్నాము. మానగరమునాడ మానలే నుత్సాహపులకిత మును చున్నది.

మా రాజమహేంద్రవరము తెలుగు విజ్ఞానమునకు జాతీయపితము. ఆంధ్రభాషాదేవికి అద్వైతమూలు. కవిరాజులకు, సంస్కృతములకు, శిల్పచార్యులకు, నటులకు, కన్నతల్లి. మనోహర నేపథ్యమున నాట్యకళాదేవికి తొలిపూజచేసిన మహాభాగ్యము మా నగరమునకే లభించినది. అందుచే కళోద్ధారకులగు మిరు మా రాజనగరమును మేమును స్వాగతము చెప్పుచున్నాము.

దేశోద్ధారక! పూర్వప్రతిష్టలకు మాసమాజ మిప్పుడు తగిన సహాయసంపత్తిలేక పేదపడి యున్నది. అయినను కళాపోషకులు, భాషాభిమాను లగు మిరు రాకవలన మాకాశ్యాత్మక హాళి నెల్లవిరియుచున్నది. మిరు మహాసాహిత్యసమకలన నాటకకళాదేవికి మేమింక నిరంతరనేప చేయగల మను దైవ్యము కలిగినది. మిరు కటాక్షములన, ఆంధ్రనాటకకళకు మనోహరమైన జాతీయనేపథ్య మేర్పడగలదని, మాపరిపూర్ణ విశ్వాసము. కళోద్ధారక! మిరు యమృతహస్తములతో మానాటకసమాజమును పునరుద్ధరించి, మాయనవరత కళాసేవాసంకల్పమును మియమోషునాకులతో ఆకీర్ణించి మమ్ముగ్రహించుడని ప్రార్థించుచు మరల మరల మిరు మనఃపూర్వక స్వాగతము చెప్పుచున్నాము.

కళాపోషకులు, దేశోపకారకు లగు మిరు నిరంతర యురాశోన్వేష్యత్యముల ప్రసాదించి ముందుముం దింకను మహోద్యమముల నిర్వహించుకై, నమగ్రహించుగాక యని పర్యవేక్షణకు భగవానుని ప్రార్థించుచున్నాము.

రాజమండ్రి హిందూనాటకసమాజసభ్యులు

శ్రీ దేశోద్ధారక కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు గారి యధ్యక్షతక్రింద శ్రీ కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, "ప్రతాపసింహ" యను నాటకమును 6-10-27 తేదీన (బుధవారము) ఆనాటకము పేర్కొనియున్న పాత్రలను ననుకరించునని గ్రంథకర్త గారు ప్రకటించిరి. కాని ప్రతివిషయ ముందును దానికిని దీనికిని, హస్తీమతకాంతరమున్నది. గ్రంథ ప్రాశస్త్యమునకంటె నటుల ప్రదర్శనాకాలము మిగుల క్లుప్తమే నీయము. త్రిలింగదేశమునందు జనుజను ధ్వజలతో "విజయపతాక" మెత్తిన కలాభిమాని శ్రీకృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు, వీరిపేర స్మరింపని నటులను, వీరినిగూర్చి యాడని, చిత్రకారుడు, వీరి ప్రదర్శన చాతురీభరితము మెచ్చని కవి యనున, నుత్సాహంతరంగములలో నోలరాడిని ప్రేక్షకులకును లేడు. ఆంధ్రనాటకకళామహాలక్ష్మి, నిరాదరణయై, యధ్యావృత్తియందుం దట్టమిట్టాడుచున్న సమయమునకే గలూరనొసంగి, పర్యవ్యయనామె యభివృద్ధి కై ధాసపోసి, విద్యుద్దీపంబులతో నిరుపమానకీదారంగము రచించి, సూరనాలంకారభూషితంజేసి, మనోహరచి నూతనవికాస మొసంగిన దీ యసమృతంజే. ఈ యాదర్శ ప్రాయంజే ఈ సంస్కృత యే రెండవ విశేషము ఈ యన భాషామత కలండు, రసజ్ఞుడు. ఏనాటకమున నేయంక మెంతవలెనైన బ్రహ్మనానుకూల్యమో, యేనటుం దేపాత్రమునకు సమర్థుడో యేపాత్ర మేతరుణమున నెట్లభివృద్ధిపలయనో, యేరస మేషమయమున సమంజసమో, యేపద్యమెచ్చట యవసరమో, యేగేయమెచ్చట ప్రాముఖ్యమో, యేయోచిత్య మెచ్చటగ్రహణయోగ్యమో, యేయవనిక యేప్పు డెట్లుండవలయునో, యేనటుని నెట్లు దిద్ది తీర్చవలయునో, యీకళాకాలికి దేలైనట్లే ప్రకృతరంగ సాధకుల కీరికిం దెలియదని, యాంధ్రజనసాక్ష్యంబు ఆతరహంబుకాని, నిస్సంశయముగ మనవినియచున్నాను. ఏతత్సంబంధవిషయములలో నీతని దారి తేరిన చేయి ఇటువంటి దక్షుడు గదా నాటకసమాజము శీర్షచ్ఛటకు దగినవారు. అదేగదా నాటకము. వారుగదా నటులు. అదిగదా! రంగసలము. వీరి ప్రదర్శనములలో నటులు గాయకులుగారు గాయకులనటులుగారు. పురుషులు స్త్రీలుగారు. స్త్రీలు పురుషులుగారు. అనుభవమునకు నాచారమునకు బ్రకృతికి భిన్నముగా నెదియుం గనవడదు. అది దేనియందును జూపట్టును. అందువలనగదా వీరి ప్రదర్శనముల సరికి యింతగ జెప్పవలసినవిన్నది. తరువాత నీ హిందూనాటక కళాంతురము వివర్ణించుకొని కిరణప్రసారంబున వాడి, యాంధ్రజనాదరామృత వృష్టిమొలకెత్తి, దేశోద్ధారక పురుషోత్తము సాహాయ్యంబునకే బూచి, కాచి, గులంతముగాబోవుచున్నందుల కెంతయు సంతోషించుచున్నారము ఈ సమాజమును బునరుద్ధరించుటకు శ్రీదేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు, అధ్యక్షమును బూనికొనిరి గావున నీయధ్య

మము, కీర్తిమంతమై, యాచర్యప్రాయమై, యాచర్యభూమిపై చిరస్థాయిగా వలయుగావుతమని కోరుచున్నాను.

మల్ల ఆకాశాంత యశోభువనంబున సత్యస్యాగ భక్తికియా! వేళస్వాంతుఁ బరోపకారయంత సంవిత్తున్ జగన్మాత్యుశ్రీ కాళీనాథమహాస్వయాంబునిధి రాకాతారకాధిప, మా! దేశోద్ధారకు! నీకుండోముక దయాశ్రీ భూత చేతముండై! మల్ల ధన,దాబ్బారి, దిధిని, కన్య,శివి, దుగ్ధాబాసీధిబామకు! స్తు నమంచార ప్రధావతీరణ సమాభ్యాంబద్వనాస్యండవై, జనులేవేళబ్రళంసనీయ మూదైశ్వర్యంబుతో, దీనిరే! మను బాలింపును కాళీనాథకుల సమ్మావ్యాధి చిరంజీవివై! కాళ్లకూరి మానుమంతరావు.

ప్రకాశంగాని సూచనలు

డా॥ చౌదరాముగారు ఆమోదించుట

హైదరాబాదు (సింధు, అక్టో 10:— మసీదులయెదుట వాద్యము, గోపలనగూర్చి శ్రీ ప్రకాశపంతులుగారు గావించిన సూచనలగూర్చి శ్రీ ప్రెమ ప్రతినిధి ప్రశ్నింపగా డా॥ చౌదరాముగారు వాటినింటిని తాము ఆమోదించుచున్నామని జెప్పిరి. అదియే అత్యుత్తమ సాధనముగా వికమత్య సభవారికిరంగిం గోరదననిరి. (శ్రీ ప్రెమ)

తూర్పు గోదావరి రీసెట్టిమెంటు

డెల్టాప్రజల బహిరంగసభలు

అమలాపురం, అక్టో 11:—కార్యదర్శి బి ఎన్. కాశ్రీ గారు యిటుతొలివార్త సంపుటన్నరు:—మధ్య డెల్టా ప్రజాసంఘము యాజమాన్యమున రెండు బహిరంగసభలు జరుగును. తొత్తపేటలో 14 వ తేదీన అమలాపురంలో 16 వ తేదీన తూర్పుగోదావరి రీసెట్టిమెంటు గూర్చియు, రాజమండ్రి తాలూకాలో విభజనగూర్చియు చర్చింపబడును.

నోటీసు

తూర్పుగోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా ప్రజామారామ సబు రిజిస్ట్రార్లలో చేరిన ఇంటిపాలెం, కాపురముడు రేలంగి నారాయణరాజు యందుమూలముగా యావన్మందికి తెలియజేయునది ఏమనగా:—నామూర్తు రేలంగి వీరాజు అను నతడు ద్రవ్యమును సుమారు రెండుమాసములనుంచి అన్నివిధముల దుర్వినియోగములక్రిందవ్యయపరచుచున్నట్లు నాకు యామధ్యమ తెలియవచ్చినది గావున సదరు వీరాజుకు ఈ తేదీలగాయరు ఎవరైనను ప్రాసోటుమిదగాని తాకట్టుమిదగాని తృణామిదగాని లేక యేవిధముగా గాని అప్పుయిచ్చినట్లయిన అది నన్ను చైండుచేయవలెన్ని తెలియచేయవలెనని. సదరు వీరాజుకు ఏవిధమైన ఆస్తియుగూడ లేదు. ఉన్న ఆస్తి అంతయు నా స్వాస్థ్యకై యున్నది.

రేలంగి నారాయణరాజు వ్రాలు
11-10-27 మకాం, రామచంద్రపురం

కర్నూలు డి॥ మునుచవు కోర్టులో

O S 279/1927

వాది.—లింగం వెంకటస్వామి

ప్రతివాది.—రహిమాఖాన్ భట్టి

ఈ నెంబరులో 2 ప్రతివాదిపై వాది ఆయకపత్రం వాకికిగాను దావా బాధుచేసియుండగా కర్నూలు డి॥ మల్ల కోర్టువారు 25 10-27 తేదీకి నాయిదావేసియుంటున్నారు. గనుక సదరువాదావాటికి ఆక్షేపణ పున్నయడల కర్నూలు డివిజియనుసభకోర్టులో హాజరయి తెలుపునలసినది లేనియెడల యుక్తుపార్టీ గా తీర్మానింపడ మవునని తెలుపడమున్నది

క నాగేశ్వరరావుగారు, కర్నూలు
వాదివకి

మద్రాసు శాసనసభ

రాష్ట్ర మద్రాసు శాసనసభ సమావేశమునందు యీ దినము చేర్చబడిన చిత్తుచట్టములు-తీర్మానములు ఆనధికార సభ్యులచే ప్రతిపాదించబడునవి చర్చింపబడుటకు నిర్ణయింపబడినవి.

చిత్తుచట్టములు

సి. రామసోమయాజులు గారు ప్రతిపాదించెడి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయసవరణచట్టము.

డి. నారాయణరాజుగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయసవరణచట్టము.

కే. ఆర్. కరంత్ గారి శైవుల వారసత్వపుచట్టము.

పి. అంజనేయులుగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము.

మహమ్మదు శమ్షుద్దీన్ మహమ్మదు బహదూరుగారి మలబారు మరణశాసనచట్టము.

యస్. ముత్తయ్యమొదలి గూరుగారి గ్రామోద్యోగుల చట్టము.

సి. యస్. ముత్తురంగ మొదలియ్యారుగారి జిల్లామ్యూనిసిపాలిటీ సవరణచట్టము.

యస్. పత్యమాత్రిగారి మద్రాసునగరపు మ్యూనిసిపాలిటీసవరణచట్టము.

కే. రామనాథగోయెంకాగారి మద్రాసుజిల్లామ్యూనిసిపాలిటీ సవరణచట్టము.

గొల్లపల్లి జయిందారుగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము.

డి॥ బి॥ పి॥ సి॥ ఎతిరాజులు నాయుడుగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము.

డి॥ బి॥ యం॥ కృష్ణకృష్ణనాయుడుగారి మలబారు టెనెన్సీబిల్లు.

కే. వి. ఆర్. స్వామిగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము.

సి. కాశ్యపరావుగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు సవరణచట్టము.

సి. ఓబిరెడ్డిగారి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము.

జె. ఎ. సాల్వానాగారి మద్రాసు ఓడరేవు దిగుమతి ఎగుమతి సుంకముల సవరణచట్టము.

పి. సి. వెంకటపతి రాజుగారి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము.

వి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారి మద్రాసు గ్రామపంచాయితీల సవరణచట్టము.

తీర్మానములు

పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారి నీలు విగ్రహోద్యోగ తీర్మానము

ఏ. పరశురామరావుగారి మద్యపాననిషేధము 5 సంవత్సరములలో సంపూర్ణచేయవలెనట్లు.

యం. హంపయ్యగారి పబ్లిక్ సర్వీసునకు కావలసిన ఆర్డరుల కనిష్ఠనిర్వహణముగూర్చిన తీర్మానము.

యం. రామస్వామి అయ్యరుగారు ధూమలమీద మ్యూనిసిపలు పన్ను విధించుటకు గూర్చిన తీర్మానము.

కే. ఏ. సల్వానాగారి తీర్మానము పి. నారాయణమీనగుగారి విడుదలగూర్చి.

యస్. శివరాజుగారి తీర్మానము:- సేత పరిశ్రమ సోప్రత్యేక పారిశ్రామికశాఖగా పరిగణించుటగూర్చి.

యస్. సి. గురుస్వామిగారి తీర్మానము-చాలికలకుపాఠశాలలలో జీతములు లేకుండ చేయుటగూర్చి.

జల్లియం. పి. ఏ. సుందరపాండ్ల నాదారుగారి తీర్మానము-వర్ణనసాయ సంబంధపు ఋణములకు వడ్డీరేటును తగ్గించుట.

యం. నారాయణరావుగారి తీర్మానము-నాకోలో ఆపరేషను సంవత్సరములలో బర్తరపు చేయబడిన గ్రామోద్యోగుల నిర్మూలనుగూర్చి.

టి. మోయిదు సాహెబుగారుమాడ పై తీర్మానమునే ఉపసాదించుట.

వి. రామనంద్రా రెడ్డిగారి తీర్మానము - గవర్నరు మెంటు ఉద్యోగములకు అర్హులైన ముసద్దీ ఎగైరా సిబ్బందిని నిర్ణయించుట కేర్పరచబడిన స్టాఫ్ వెల్ఫేర్ కమిటీయొక్క రద్దు చేయుటకు గూర్చి.

డా॥ ముత్తులక్ష్మీరెడ్డి అమ్మగుగారి తీర్మానము:- దేవాలయములకు దేవదాసీలను అర్పించుపద్ధతిని నిర్మూలించుటగూర్చి.

డి॥ బి॥ పి॥ సి॥ ఎతిరాజులు నాయుడుగారుమాడ ఆదేశ తీర్మానము ఉపసాదించుట.

సి. ఓబి రెడ్డిగారి తీర్మానము:- మోటారు బస్సులకు పరీక్షించుటకై నిర్ణయింపబడిన దునుమును రు రేలకు తగ్గించ విలముననుటగూర్చి.

మహమ్మదీయులకు

సఖ్య తవనకములేదు

హిందూసిక్కుసఖ్యతవసరము

లజపతిరాయుగారి అభిప్రాయము

లాహోరు, ఆక్టోబరు 10:- ఈ పరిస్థితులలో సంతి, రాజీయనుమాట చాల హాస్యాస్పదము. మహమ్మదీయు నాయకులును సంఘమును సఖ్యత అవసరములేదనుచున్నారు. ముస్లిములను అభ్యర్థించి యువశక్తిని మంతయు జ్వేషగీతము. కాసనబద్ధులై హిందువులు స్వరక్షకాప్రయత్నములు గావించుకొనవలెను. పంజాబులోని హిందూసిక్కులు స్వర్ణముని ఇతర మనుజులను స్వరక్షకాప్రయత్నములు గావించుకొనవలెను. ఒక సంఘము కాసనమును తిరస్కరించియు, కాసనమును తమ హస్తగతము చేసికొనియు వత్తిమనపును సఖ్యతయేమి అని లజపతిరాయుగారు తెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

స్వామి సత్యానందునిపై

హత్యాప్రయత్నము

ముద్దాయి వాద్యాలము

లాహోరు, ఆక్టోబరు 10:- స్వామి సత్యానందుని పోడిచిన సందర్భమున రాజసాలని దుకొనునగు రాజసాలుని విడుదలచయమై కనుగొనబోయిన పరమానంద కిషర నాగు గారు వెనుకనుండి ముద్దాయి సత్యానందును పోడిచెనని తెలిపెను.

ముద్దాయి

నాపేరు అబ్దుల్ అజీజ్, అబ్దుల్లాగోడుక. రహజిల్లా గ జ్జిమామారు భారతదేశములో 5 ఏండ్లకుండియున్నాను. అజ్మీరులో 5 ఏండ్లున్నాను. అహమదాబాదునుండి సింధు అక్కడ నుండి లాహోరువచ్చితిని. ఇక్కడ వెలగోజులనుండి యున్నాను. ఆదివారము సాయంకాలము నేనాదోవనేవెళ్ళునుండ ఇరువురు హిందువులు మామతమునుగూర్చి అసహ్యముగ మాటాడుకొనుచుండిరి. అట్లు మాటాడవలదంటిని. నన్ను ఒకడు ముఖముపై గుడ్డను రక్తముచెప్పెను 10 మందియుచేరి నన్ను కొట్టిరి. నేను కత్తిలో స్వరక్షణము గావించికొంటిని. గాయపడినవారు మరక్షితముగనున్నారు. సత్యానందుగారికి తీవ్రగాయములే యయ్యెను గాని ప్రాణభయములేదు. తక్కిన ఇరువురను జేమముగనున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు.)

నానక్కందుహత్య

ముద్దాయి పట్టువడుట

లాహోరు, ఆక్టోబరు 11:- నానక్కందునిని గాత్ర హత్యగావించినవాడని వెనుకబడుచున్న ముద్దాయి ఉదయము 9 గంటలకు పట్టువడెనని తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెసు.)

కేంద్ర శాసనసభలు

నవంబరులో జరుగవు

కొన్న్, ఆక్టో 10:- కేంద్రశాసనసభలు నవంబరులో సమావేశమకావని అసోసియేటెడ్ ప్రెసుద్వారా తెలియుచున్నది రిజర్వు బ్యాంకు స్థాపించుటనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమునాగిని స్టేటుస్క్రెటరీ గారికిని యింకను శాస్త్ర ప్రశ్న తరములు జనుగుచున్నవి. బ్యాంకు చివర కేరీతిగా నుండవలెనో యింకను నిశ్చయము కాలేదు. (ఆ. ప్రె.)

హజరతు మోహినీగారు మాస్కో వెళ్ళుటకుగాను పాన పోట్ల ఇమ్మని పెట్టిన యర్జీ ప్రభుత్వమున కంపబడెను.

రైల్వే ప్రధానకమిషనరు హింద్లెగారి యువ్యోగమునకు మరెండేండ్లు ఆయుధాయము కలిగించిరి.

కె: యస్. కిమలూగారిని భారతప్రభుత్వమువారు నేటాలలో భారతవిద్యాపరిశీతుల గమనింప పంపిరిని తెలియుచున్నది.

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 11:- బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే నిర్మాణపు ఇదిమలో అధికారవర్గమువారిచే సెప్టెంబరు 12 న తేదిన మూయబడినది తిరిగి రేపు ఉదయము తెరువబడును. ఆ. ప్రె

కరాచి, ఆక్టోబరు 10:- ఇరువురు హిందూ బాలకులను ఎత్తుకొనిపోయి పరిషత్తులో బానిసలుగ నమ్మించుటకు వెలమకు చరణు నూనికి 5 ఏండ్ల కఠిననరకము విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా లోకలైలులో జనసమగ్ధములను వెలుపల చెక్కులపై పలువురు నిజువబడిరి. దున్నపోతులబండి ఇరుగులు తిని చాలమంది గాయపడిరి. 11 గురు గాయపడిరి. 4 గురు తీవ్రగాయములకు లోనైరి. ఒకడు వయిద్యా లయమున మరణించెను.

180 ఏట సయ్యదుహాని అల్లెత్రాసు అను మహమ్మదుడు నైజాముగారి దివానుమందలి మత్తుకుపు నిన్న ఉదయము నమరణించెను. అంత్యక్రియలందు నైజాముగారు పాల్గొనిరి. రాజ్య మంతటను శేడునెలపు.

కాకోరి వైదీల అప్పీలు

కాకోరి వైదీలు అప్పీలు చేసికొనుటకు గాను ఉరితీయుట 11వ తేదిన జరుగదు. (ప్రీ ప్రెసు.)

సి. కె. నాయుడుగారి చేయి విరుగుట

కాని క్వడ్రాంగ్యులరు క్రికెటు పోటీలలో ఆడవరట

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 10:- పి. జె. హిందూ జింఖా నా జట్టు కార్యదర్శికి నాయుడుగారిట్లు జవాబిచ్చిరి "ఇందూరు నుండి 7 తేదిన ఇక్కడకు వచ్చితిని. ఇక్కడో క వస్తాడున్నాడు. ఆయనయే నా చేయి బాగుచేయుచున్నాడు. 10 రోజులలో చాలవరకు ఆభివృద్ధి గాంచితిని. ఇంకవారములో బుండవలెనట క్వడ్రాంగ్యులరు క్రికెటునను వత్తును. ఇదియే నాకు వ్రాసిన మొదటి యుత్తరము.

హత్యలేని దినమండదా?

మహమ్మదీయుని దుండగము

లాహ నానక్కందుహత్య

లాహోరు, ఆక్టోబరు 11:- సోమవారము నాటిరాత్రి 10 గంటలకు హాజాయు మహమ్మదీయుడు రంగుచోట బహదూరులో పనినుండి తిరిగి వచ్చుచున్న లాహ నానక్కందు గారిపై బడి పొడునాటి కత్తితో పొడువగా మరణించెను.

అక్కడనేయున్న మహమ్మదీయుడు ముద్దాయిని తాను గుర్తు పట్టగల నని తెలిపెను, ముద్దాయి ఇది నరకలో మిఠాయి అంగడినాడెట, తరువాత బండితో బాహుట, ఇంకనుముద్దాయి పట్టుపడలేదు. పోలీసువారి భాగవంతయంకాపలా కాయుచున్నారు. హిందూసంఘము భయభ్రాంతులై యున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు.)

లోనికి రిజర్వ్ బ్యాంకు స్టేటు బ్యాంకుగానే యుండుటకు అంగీకరించిరి. ఈ విషయమై అసెంబ్లీలోనుండ రిజర్వ్ బ్యాంకు స్టేటు బ్యాంకుగానే యుండవలయునని సెక్రెటరీ ప్యాగునేయ బడెను. ప్యాగు అయినప్పటికిన్ని తిరిగి ఏదైనా గానో ఈ స్టేటు బ్యాంకును తప్పించి ఇంగ్లీషువారికి అనుకూలముగా యుండే వరియొక రూపము గలదానినిగా చేయుటకు ఆశీకపాట్లు పడుచుండిరి. స్టేటు బ్యాంకు ప్యాగు అయిన తరువాత బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్సు, ఎవరు ఉండవలయునను సంశయ చర్చకు వచ్చి గొప్ప వివాదాశయమయెను. ఈ బోర్డులో అధిక సంఖ్యాకులు ఇంగ్లీషువారే యుండేలాగున ఏర్పాటు చేయవలయునని ప్రభుత్వమువారును, ఇట్లుగాక అధిక సంఖ్యాకులు మనదేశములే యుండవలయునని ప్రజాప్రతినిధులు వివాదపడియుండిరి. ఈ చర్చయంతయు ఎప్పటికప్పుడు సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటుగారికి తంతిద్వారా తెలుపుచునేయుండిరి. వారు స్టేటు బ్యాంకు ప్యాగు అయినప్పటినుండి దానిని ఎవ్వనయిన నైనను రద్దుచేయవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేస్తున్న ప్రజాప్రతినిధులు గాఢముగ నమ్మకము గల్గి యుండిరి. బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్సు విషయములో కల్గిన అభిప్రాయభేదమును ఆధారపరచుకొని అమిషమిద అసలు రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లునే తీసివేయు తలంపుతో ప్రభుత్వమువారు ఉండిరి. ఆ ప్రకారము వెంటనే చేసినచో ఇదివరకే ప్రభుత్వము వారి యందు విశ్వాసములేని ప్రజలకు మరికొంత ఆసక్తియు పుట్టుననుభయము చేత బిల్లును వెంటనే విత్ డ్రా చేయక సర్ బేసిత్ బ్లా కెటు గారు ప్లాకు హోల్డ్ గ్ల స్క్రీము అనే మరియొక తృతీయ సిద్ధాంతమును కల్పించి కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకులకు రిస్పాండింట్ పార్టీ, ఇండిపెండెంటు పార్టీల నాయకులకు నచ్చజెప్పి పార్టీలపలహో లేకుండనే పార్టీ నాయకుల అనుమతిని సంపాదించినట్లు చెప్పబడెను. దీనిని దృఢపరచుచు పార్టీ నాయకులగుండ పార్టీ మీటింగులలో ఆచర్య తీసికొనివచ్చినపుడు పైనాన్న మొంబరుల నూతనముగా ఉపపాదించబడిన ప్లాకు హోల్డ్ గ్ల స్క్రీము మంచిదియే యను నభిప్రాయమును వెల్లడిచేయుండిరి. అందుమీద పార్టీలలో తీవ్రమైన అభిప్రాయ భేదము గల్గి యుండెను. పార్టీ నాయకులు తొందరపడి అంగీకరించి వారి బలహీనతను కకబరచినప్పటికి పార్టీలలో మొంబర్లు నిరాకరించుటకు సంసిద్ధులై యుండిరి. అది యేమి మాయయో యేమి గ్రహచారదినములో కాని పార్టీ మీటింగులలో జరుగు రహస్యపు సంగతులగుండ పార్టీ మొంబర్లుకు తెలియకముందే ప్రభుత్వమువారికి తెలిసేలాగు చేసే యేజంటు ఏర్పడియుండిరి. ప్రభుత్వము వారి సహాయమును గోరిన ద్రోహులు కొంతమంది ఇనుక తక్కిడి పేడ తక్కిడిని మించిన వారు గ్రంథమును సదా నడుపుచునే యుండిరి. ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వము వారి నూతన స్క్రీముకు ఒప్పుకొననిచో రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లు అసలే విత్ డ్రా చేయవలయునను బెనరింపు నిరంతరము పైనాన్న మొంబరు చేయుచునే యుండెను మంచియూ, చెడ్డ మాయను ఆలోచనచేయుటకు తగిన అవకాశము లేకపోయి నప్పటికిని పార్టీ వారి అంగీకారము పొందకపోయినప్పటికిని బిల్లు విత్ డ్రా చేయబడు నేమో యనుభయముచేత పార్టీ నాయకులు కంగారుపడి కొత్త స్క్రీమును అంగీకరింతుమని ఒప్పుకొన్నట్లు కనబడెను. కాని కొత్త స్క్రీము మంచిదని తమకు తోచినప్పటికిని ప్రభుత్వమువారికి తాము మాట ఇవ్వలేదని కొందరు నాయకులు అనుచునేయుండిరి. సర్ బేసిట్ బ్లా కెటు గారు ఇంగ్లీషు వారు గదా? ఆయన ఇంత తెలివి లేకులతో ప్రజాపక్ష పార్టీల నాయకులను ఏలాగున స్వాధీనపరచుకోగల్గి రను సందేహము ఎరుగని కొందరికి కల్గుచున్నను, కాని దీనికంతటికి ముఖ్యార్థం కులు మనవారే. ఒకరు సర్ బేసిట్ బ్లా కెటు గారికింద సెక్రటరీగా పనిచేయువారు. వీరు గాక అసలు ప్రజాపక్ష పార్టీ లలోని వారే కొందరుకూడ గలరని చెప్పబడినది. వీరందరి సహాయమువల్లను, పార్టీ నాయకులనుండినీ, పార్టీలలో అభిప్రాయ భేదములు గల్గజేసి పార్టీలను చెల్లాచెదురుచేయుండే సమయములో రిజర్వ్ బ్యాంకుబిల్లు విత్ డ్రా చేస్తామని భయపెట్టిన యెడల ప్రథమములో ప్యాగుజేసిన స్టేటు బ్యాంకు స్థానే ప్లాకు హోల్డ్ గ్ల బ్యాంకు ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రజాప్రతినిధులు అంగీకరించుదురనే భ్రమతోటి... తాగి సాయంత్రమున సర్ బేసిత్ బ్లా కెటు గారు రిజర్వ్ బ్యాంకుబిల్లు అమలులో పెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారికి ఇష్టము లేదని సామ్రాజ్యకాపకసభలో వెల్లడిచేసిరి. వారినోటిమీదగా విత్ డ్రా చేసినాము అనుమానలమాత్రము వారు అనియుండలేదు. కాని అసెంబ్లీలో ఉన్న హిందు మహమ్మదీయ మొంబరు అందరు బిల్లు విత్ డ్రా

చేయబడినది అనే తలంపుతో నుండిరి. అట్టితలంపుతోనే కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులు, రెస్పాన్సివు పక్ష నాయకులు ఇన్నిరోజులు ఆశపెట్టి అసెంబ్లీ మెంబర్లకు పనికల్పణ చేసినది తమ అసెంబ్లీని అగౌరవ పరిచినందుకు వారిని కోపమున పెట్టివేసియుండిరి. దీనికంతకును కారకులు సర్ బేసిలు బ్లాకటుగారు కారనియు, సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటు గారివద్దనుండి తలపెట్టినదియు, ప్రెవారు ఉరిలోలేని సమయమున ఇండియా ఆఫీసులోయుండు కే.ఎ. ఉద్యోగమును సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేటుగారి తరపున అట్టితంత్ర నంపిగనియు, సర్ బేసిలు బ్లాకటుగారు అనుకొన్న ప్రకారము బహుగనియనందులకు వారి ఉద్యోగమునకు వారు రాజీనామానిచ్చినందు మరెయ్యక కథను వెల్లడిచేసియుండిరి. విల్ డ్రా చేయబడిన రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లును తిరుగ ప్రవేశపెట్టవలెనన్న సర్ బేసిలు బ్లాకటుగారికి అందరు తోడ్పడినవనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి మీద విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును పెట్టి పార్లమెంటు దేశము ఆందోళనపడి ప్రజలపట్ల రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లు తిరుగ ప్రవేశపెట్టవలెనని బహిరంగసభలలో తీర్మానము చేసినందుల రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లును తిరుగ పునర్వీక్షించు. రావచ్చుననియు మరెయ్యక కథనకూడ కల్పించి విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును కాంగ్రెసు పార్టీ వారిచేతనే పెట్టించుటకు ప్రయత్నముచేసి యుండిరి.

ఇదియంతయు మా మాటలకమును పన్న నడిపించుచు న్నారని మ లో కొంతనుండి గ్రహించి విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము కాంగ్రెసు పార్టీ వారు పెట్టగూడదని అట్టితీర్మానము నిరసనలు ఎవరైనా పెట్టినచో బలపరచగూడదని కాంగ్రెసు పార్టీ దృఢీకృతమై విడిచిపెట్టినది. సభలో తీర్మానము చేసి యుండిరి. అసభలో కాంగ్రెసు సెక్రటరీయను రంగస్థాయి అయ్యంగారు మెంబరుగా నుండి ఆధిక సంఖ్యాకులకు ఐక్యత కనుగొంటున్నది యుండిరి. అసభ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును కాంగ్రెసు పార్టీ వారే ఉపపాదించవలెనని వారి అభిప్రాయము. కాని ఆధిక సంఖ్యాకులు దీనికి ఐక్యతకనుగా తీర్మానించిరి. ఇంత జరిగినప్పటికి దివాన్ మునులాలుగారు (కాంగ్రెసు పార్టీలో ఒకరు) విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును గురించి ప్రసిద్ధి బుగాగారి నోటినుండి యుండిరి. పార్టీ నాయకులుగా నన్ను శ్రీనివాసయ్యగారు ఎక్జిక్యూటివ్ మిట్రీవారు చేయకూడదని చెప్పిరి గావున విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును విల్ డ్రా చేసికొనునని దివాన్ చమకలాలుగారిని కోరినప్పుడు వారు అంగీకరించక పోయిరి. వారి నడతను గురించి అతీర్మానమును గురించి పార్టీ మీటింగులో చర్చకు పెట్టెను అధిక సంఖ్యాకులు దివాన్ చమకలాలుగారిని పార్టీలోనుండి తొలగించవలెనని వివాదంబు తలపెట్టినప్పటికి, విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును గురించి ముందుగా నోటిను ఇచ్చియున్నారు కాబట్టి పార్టీ వారందరు దానిని బలపరచవలెనని తీర్మానము చేసిరి. తుదకు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును చమకలాలుగారు ఉపపాదించిరి. పార్టీ తీర్మాన ప్రకారం పార్టీ మెంబర్లందరు ఓట్లను ఇవ్వలసి వచ్చెను. ఇంగ్లీషు మెంబర్ల పార్టీ నాయకులుగూడా బలపరచిరి. గార్డె మెంటువారు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును ఏమిదమైన అడ్డుపెట్టక రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లు విల్ డ్రా చేయబడలేదనియు సర్ బేసిలు బ్లాకటుగారు చేసిన ప్లేటు మెంటును ఆ సెట్టి మెంబరు తిన్నగా ఆర్డు ముచేసికొనక పొరబడినందుచి త్రమైన ఉపన్యాసముచేసి అట్టి తప్పు అభిప్రాయమును కల్పింతు అపకాశమిచ్చినందుకు ప్రభుత్వమువారు చింతించినందుడ వెల్లడిచేసిరి. తుదకు ఈ విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము ప్రభుత్వమువారికికూడ అంగీకారమైనట్లే నిరసన జేసెను.

పార్టీ నాయకులను పార్టీ లిమిటెడ్లను బుద్ధివిహీనులనుగాజేసి ప్రభుత్వమువారు రిజర్వ్ బ్యాంకు వ్యవహారము యవత్తు నవ్వులాట చంచాంగమునకు దీసికొని వచ్చిరి. ప్రజాప్రతినిధులచేత సర్ బేసిలు బ్లాకటుగారు నూతనముగా ప్రవేశపెట్టిన ప్లేటు హోల్డర్ల స్క్రీమును అంగీకరించెట్లు చేయుటగాను ఈపన్నాగములు యావత్తు పన్ను చిత్రకళలను నడిపినట్లు ఇటీవలజరుగు సంగతులనుబట్టిగూడ స్పష్టమగుచున్నది. అందరినవత్రికలు సర్ బేసిలు బ్లాకటుగారిపట్ల క్రొత్తగా ఉపపాదించబడిన ప్లేటు హోల్డర్ల స్క్రీమును ప్రజాప్రతినిధులు అంగీకరించి ఇదివరలో పార్లమెంటు అయిన ప్లేటు బ్యాంకును నవలక్షణ చేయవలె ప్రభుత్వమువారు రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లును తిరుగ చర్చలోనికి తీసికొని రావచ్చునని వారివారి అభిప్రాయములను వెల్లడి చేసియుండిరి. రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లు, చర్చకుగాను నవలక్షణలలో సెప్టెంబర్ సెషన్ సమావేశము కావచ్చునని కొన్ని రోజులు

చెప్పుబడినను. తరువాత సర్ బేసిట్ బ్లాకటుగారు ఈ సెషన్లో ఇంగ్లండుకు వెళ్లి డిశంబరు జనవరి నాటికి తిరుగ వచ్చి బిల్లును చర్చలోనికి తీసుకరావచ్చునని కొందరుచెప్పిరి. కాంగ్రెసు పార్టీ నాయకులు ప్లేటు హోల్డర్ల స్క్రీమును అంగీకరించి యున్నారను కారణమున నవలక్షణ సెషన్ తెట్టినచో వారికి ఇబ్బంది కల్గునేమోయని జనవరి ప్రభుత్వమువారునే రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లు చర్చకుపెట్టుటకు సర్ బేసిట్ బ్లాకటుగారు ఇష్టపడిట్లు మరొకందరు చెప్పియున్నారు. తుదకు రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లు ఇంగ్లండును చానలేదనియు తిరుగ చర్చలోనికి రావచ్చుననియు స్పష్టమైనది. చర్చలోకి వచ్చేయెడల రిజర్వ్ బ్యాంకు ప్లేటు బ్యాంకు అయినాసరి, ప్లేటు హోల్డర్ల బ్యాంకు అయినాసరియే, హిందూ దేశములోని వ్యవసాయమును వృద్ధిచేయుటకు రహితకులు కావలెన సదుపాయములు రిజర్వ్ బ్యాంకు బిల్లు నందే ఏర్పాటుచేయవలెనని సేవ కొన్ని సమయము జనవరి సెషన్లో ఉపపాదించుచున్నాను. ఎట్టి సదుపాయములను కల్పణేయమయినో సమర్థముగా ముందువ్రాయబోవు తేలిక లో తెలియజేయ బోవుచున్నాను. హిందూ దేశములోని భూస్వాములను రయితలను అందరినీగూడ యాదవముమై తగిన ఆందోళనపడి ప్రతిజిల్లా యందును సభలు తీర్మానములను జేసి సేవ జేయు ప్రయత్నమునకు తోడ్పడవలయు నని కోరుచున్నాను.

ఖర్గపూరు కార్మికుల యత్నములు

ప్రభుత్వ ప్రకటనను నిరసింపట
ఖర్గపూరు, ఆక్టోబరు 10:—కార్మికులకు కార్మికుల యత్నము వ్రాయుచున్నాడు.
రైల్వే ఆధికారులు వేరుగా ఏమియు ప్రోత్సహించునను కార్మికులను ముసియుండిరి. కార్మికులు ఏమియు పనిలేక చీకాకుపడుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కండ్లకును పుగా ప్రకటించిన ప్రకటనకు నిరసనను వెలుపు 9 వ రేదిన ఖర్గపూరు నందు ఉదయం ఆయిమావద్ద, సాయంకాలము రీక్రియేషన్ గ్రౌండునందు, సేతుదయము నింపుర పెట్టమెంటునందు పెద్ద జమీందార్ల సభలు జరిగినవి. ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనకు నిరసనను వెలుపు తీర్మానించిరి. తమసంకల్పము నెరవేరునరకు పట్టినపట్టు విడుదలని తీర్మానించిరి. మదరాసులో సమష్టి సభ జయప్రథముగ జరిగినట్లు వార్తచచ్చినది.
సింగా. వేలు పెట్టిగారు, ముకుందలాలు సర్కారుగారు రేపు ఖర్గపూరు వచ్చుచున్నారు. గిరిగారుగూడ వచ్చురు.
గోండియాలో కార్మికుల సంఘమువారు నిన్నును గిరిగారికి సన్మానపత్ర మొసంగిరి. ఛా.మా.కటము తీసినవిమ్మల సాయం కాలము సభ జరిగెను గిరిగారు తదితరులు ప్రభుత్వ ప్రకటనగూర్చి ఏజెంటు ప్రకటనగూర్చి మాట్లాడించిరి. పనివాండ్లు ఏక గ్రీవముగ సమ్మెకట్టటకు నిశ్చయించిరి. (ప్రీ. వెను.)

శాంతి

(భక్తిజ్ఞాన విషయక తెలుగుమాసపత్రిక)
శ్రీ కాంతాశ్రమము, తోటపల్లి కొండలు, ప్రతిపాడు పోస్టు, గోదావరి జిల్లా, తంపున పెద్దెంబన (1927) మాసమునండి వెలువడు తెలుగుమాసపత్రిక. ఈ శాంతి పత్రికయొక్క ఆదర్శము మహిమాయములకు శాంతినిచ్చుటయే. సర్వశేష మతములయొక్క పరిపూర్ణమైన మహాభావాలను బోధనలును అనుభవములును, ఉపదేశములును ప్రకటింపబడును. ప్రతి ఆంగ్లభాషి హస్తమున మా శాంతి కుసమమును బాదుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము. సంవత్సరము చందా రూ 2-0-0 మాత్రమే.

PEACE.

(A Monthly Journal of Life Light and Love).

This is an English organ of Sri Santi Asram, To be issued from January 1923. It shall aim to show the Centre to which all radii of different doctrines converge. Touching the fundamental ideas and ideals taught in all the great religions and philosophies of the world.

Annual Subscription Rs. 3/- only.
Apply to:—
THE MANAGER,
SRI SANTI ASRAM,
TOTAPALLI HILLS,
Prattipadu Post, E. GODAVARY Dt.

బొంబాయి శాసనసభ

స్వల్పభూవనముల చట్టము

సెలక్టు కమిటీకి బిల్లుగించుట

పూనా, ఆక్టో 10:—బొంబాయి శాసనసభయందు శేడు స్వల్పభూవనముల చట్టము చర్చింపబడినది. గా|| వి. జె. పటేలుగారు గౌరవ శ్రేణుక సానమునం దుండి విశదించిరి.
రా. బ. బొంబాయి నాయకుగారు యావత్తుమునల నూటికి నూరుకు 40 మందిని నిరుద్యోగులగు శ్రేయస్థి లాభకరము గు వ్యవసాయము జరుగ నేరదని జెప్పిరి. భూస్వాముగ బోధాయం దిట్టినితీసఁభించును. గృహపరిశ్రమలు నశించుటచేతను, భూమిస్థులధికముగనుండుటచేతను దగ్గరము పెంచుచున్నది. నూటిలో 20 వ వంతు 5 ఎకరములకు లోబడిన భూస్వాములేగల చొరపి తాలూకాయందు (నూరుకుబిల్లు) పంటలు పొగన్నట్లు చలించి ప్రభుత్వమువారు 180/0 భూమిస్థుల విధించిరి. ఈ విధానము అనుబంధపుటకు శాసనసభల స్వాధీనమునందు చలవలెనన్న రిజల్యూషన్లు ముఖ్యమంత్రి మొనర్చవలెనని రా. బ. కేలుగారినిరి. జాబువుగారు బిల్లునుకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు పేనరికమునకు ముఖ్యమంత్రిగారిము అజ్ఞానమనిరి.
స్వామి నారాయణగారు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు ఉన్న వాళ్ల కెక్కువయిచ్చి తేనినాటికి ఉదయించు పద్ధతి యిట్లు తలపెట్టబడినది. బొంబాయి పార్టీ ప్రతిపక్ష పెట్టుకొనివుట్టిన సర్ చునిలాలుగారి చట్టమును సత్తిపాదించెను. సజరాతను దక్కన భూములను జమీందారీపద్ధతికి ద మార్చవలెనని దురుద్దేశము యావత్తుమునందు గలదు. వ్యవసాయదారుల భూములు ను వారివద్దనుండి తీసికొనరాదు.

సెల్లమెంటు కమిషనుకు అందర్ననుగాను, డా|| అంథే దురగారు చట్టమును బలపరచిరి.

సర్ చునిలాలు మెహతాగారు బయలుపెట్టెను సెలక్టు కమిటీయందు సమరాల ప్రతిపాదించుటకు తనపట్టి ఆభ్యంతరము లేదనిరి. బిల్లు మొనటిసారి చదివినవిమ్మల సెలక్టు కమిటీకి పంపబడినది. (ఆ. వెను.)

నూతన పక్షము

పూనా, ఆక్టో 10:—బొంబాయి శాసనసభలో సాంఘిక పక్షపాతములు చెలరేగియున్నందున వానిలన స్వల్పము కలుగకుండ సంరక్షించు నుద్దేశముతో 20 మంది సభ్యులుగూడి నూతన జాతీయపక్షము సేర్పాటు జేయజూచుచున్నారు. (ప్రీ. వెను.)

కర్నూలు డి|| ము|| కోర్టులో

అ. నె. 403/1927

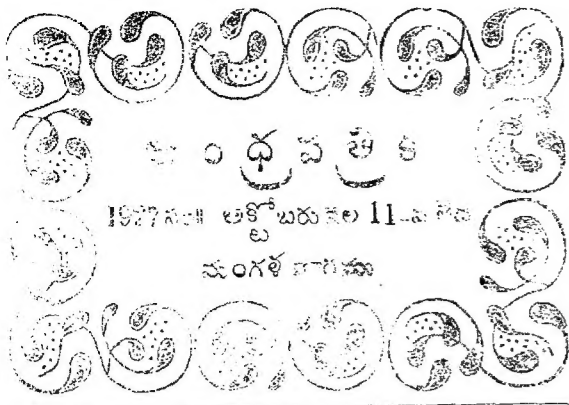
వాద్య:—నక్క-తిన్నె వస్త్రాలు (తమకు గానున్న, కటారుకొండ గ్రామములోని గొల్ల విశ్వ బ్రాహ్మణ మూడిగెకులములకుచేసిన యితరులందరి తరపున న్నూ.)

V. S.

ప్రతివాద్య:—ఆలాశి నాచెడ్డి వస్త్రాలు (తమకు గానున్న కటారుకొండ గ్రామములోని గొల్ల విశ్వ బ్రాహ్మణ మూడిగెకులములకుతప్ప తక్కిన కులములలో చేసిన హిందూమతస్తులకుగానున్న.)

కటారుకొండ గ్రామములో కమ్మివాని పూరవా కిలివద్దనుండు శివాలయమునందలి నేరుగా వుత్తరము నకు ఆంజనేయస్వామి దేవాలయముమీదగానున్న గ్రామమునకు తూర్పున మల్కాలపూరవాశి గుండ జుంగంవాండ్లయింటికొడి నిలువురాయిమీదగా నల్లిమంగుడు మునివక సర్కారువల్లికరస్తా మీదగానున్న వాడ్లు తాము కోరినప్పుడు బాబుజనశ్రీలతో నిరాటంకముగా రాకపోకలు గలుగు హక్కును స్థాపించుకొనుటకున్నా, సదరహా కృపకు ప్రతివాద్య అభ్యంతరముచేయకుండా వారి వైన యిక్క జడ్జ్ పొందుకున్న వైవావా రాఖలుచేయున్నారు. వాయిదా 15-10-27 తేదీన వున్నది. ఎవరికైన ఆక్షేపణప్రయోగము వాయిదానాడు కోర్టుకు హాజరై మనవి చేసుకొనవచ్చును.

య. రంగారావు
వాడుల ప్రిడరు

మదరాసు శాసనసభ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

శాసనసభ

ఈనెల 18 వ తేదిన ప్రారంభమగు మదరాసు శాసనసభలో చర్చించదగిన చట్టములు, తీర్మానముల గూర్చి విన్నవించునట్లు జరిగిన బాలకులలో, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు సవరణచట్టములు ప్రథమ స్థానము నలంకరించెను. చానలి రామసోమయాజులు, దండు నారాయణరాజు, పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు, గొల్లపల్లి జమిందారు, పి. సి. ఎతిరాజులు నాయుడు, కె. వి. ఆర్. స్వామి, అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు, సి. ఓ. బి. రెడ్డి, పి. సి. వేంకటపతిరాజుగారు విశ్వవిద్యాలయపు సవరణచట్టములను ప్రవేశపెట్టెదరు. సవరణచట్టములు, స్థలములతగాదా కేడ మిచ్చు ననుటకు సందియములేదు. సి నేటుసభనుండి వివాదరంగము శాసనసభకు మార్చబడును. విద్యావిభాగము మున్నగు ముఖ్యసమస్యలపై దృష్టిని నిగుడించుటకు మారుగ, ఆంధ్రప్రముఖులు స్థలముల తగాదాతో ప్రాద్దులుచ్చుట తోచినయము. ఇట్టి తగాదా, అంతర్భండలవైషమ్యములకు తావిచ్చి, ఆంధ్రులసంఘీభావమునకు భంగము కలిగింపవచ్చును. ఇట్టికీ ఆంధ్రులసత్వరాభివృద్ధికిగాని, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమునకు గాని, తోడ్పడ నేరదు. కాంగ్రెసు వ్యవహారములలో, ఆంధ్రులలో చీలిక లధికముగ నున్న వని, వెలుపలివా రనుకొనుచున్నారు.

ఇతర విషయములం దయినను వికమత్యము లేదని యనుకొనుటకు, స్థలముల తగాదాలు వెలుపలివారి కవకాశ మిచ్చుచున్నవి. గత సి నేటు సభలో, సభ్యు లెల్లరును గలసి ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చుటకు ఏ లున్నను, అట్టి మహదవకాశమును బారవిడిచిరి. నాల్గవ కేంద్రము సంగీకరించినచో, ఎట్టి నష్టము గలుగకుండుటయ గాక, అన్నిప్రాంతముల వారికిని సౌకర్యమేర్పడెడిది. ఇందుకు మారుగ, ఆంధ్రదేశ మధ్యస్థానమునుండి కార్యస్థానమును దీసివైచి, మూడమూలకు గొంపోవుటకు నిశ్చయించిన సభ్యుల నభినందింప జాలము. ఆంధ్రదేశాభ్యుదయ దృష్టితో సభ్యు లీ విషయమును తిలకించి యున్నచో, ఇట్టి తీర్మానమునకు గడంగెడివారు గారు. కార్యస్థానము బెజవాడలో నుండుట, ఆంధ్రదేశపువివిధప్రాంతములవారికిని సౌకర్యముగ నున్నదని యంగీకరింపక తప్పదు. ఈవిషయము నిదివరకు పశ్చిమాంధ్రులును, బౌత్తరాంధ్రులును, దక్షిణాంధ్రులును గూడ అంగీకరించిన యుండిరి. ఎల్లరకును సౌకర్యదాయకమగు స్థలము వేరొకటి లేదని తలచుచునే యుండిరి. విశ్వవిద్యాలయమున కే గాక, ఆంధ్రదేశమున కంతకును సంబంధించిన ఇతర వ్యవహారములకును బెజవాడ సహజకేంద్ర

మయినది. పెక్కుసభలు, సమావేశములు బెజవాడలో జరుగుటకు, తత్ప్రదేశసౌకర్యమే ముఖ్యకారణము. అందుచే ఆంధ్రదేశమున కిది సహజకేంద్రమయినది. నేడు కార్యస్థానము నొకవేళ దీసివైచినను, ప్రస్తుతవివాదము లంతరించి స్థలముల తగాదాలు వెనుకబట్టిన పిమ్మట, బెజవాడలో మరల కార్యస్థానమును, కేంద్రమునుగూడ నెలకొల్పవలసిన యవసరము గలుగక మానదు.

అట్టిమార్పుతో బనిలేకుండ యిప్పుడే ఆంధ్రప్రముఖు లెల్లరును ఏకమై నాల్గవ కేంద్రమును నిర్మించుటకును కార్యస్థానమును మార్చకుండుటకును నిర్ణయించుకొనుట మేలు. నాల్గవ కేంద్రమునకు ప్రభుత్వమువారి రద్దుజెప్పెదరను ఆక్షేపణతో బనిలేదు. శాసనసభలో నాల్గవ కేంద్రమును నిర్మింప నిశ్చయించుచో ప్రభుత్వమువారు నిరోధింపబోదు. గోదావరి ప్రముఖులు నాల్గవ కేంద్రపు ఏర్పాటు నిదివరకంగీకరించిన యుండిరి. మూడవ కేంద్రమును రాజమండ్రినుండి దీసివైచి బెజవాడలో బెట్టవలయునని విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుడయినను మనఃస్ఫూర్తిగ గోరలేదు. నాల్గవ కేంద్రముకొరకు ఉపాధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువారితో నెలుల పోరాడరో, ఉభయులమధ్య జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు దెలుపగలవు. సి నేటుసభవారిదివరకు నాల్గవ కేంద్రతీర్మానము నామోదించి యుండిరి. అందుచే నిటీవల బయలుదేరిన అసవసరాందోళనమునకు మధ్యమండలములవారు ఉత్తరవాదులు గాజాలరు. జరిగినదేమో జరిగినది. ఆవేశములమధ్య ఎవరి పట్టుదలలు వారికి ప్రధానమయినవి. సి నేటుసభా దృశ్యమునే శాసనసభలోని కీడ్వ నవసరములేదు. శాసనసభలోనయినను ఆంధ్రదేశపు కీర్తిని కాపాడుట ముఖ్యవశ్యకము.

శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడు సవరణ చట్టములు నిదివరకు ప్రచురించియుంటిమి. కే. వి. ఆర్. స్వామిగారి చట్టమునందు, విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమును బెజవాడనుండి ప్రస్తుతపు కేంద్రములలో దేనికయినను మార్చవలె నని కలదు. స్థలనిర్ణయమును ప్రభుత్వమువారికే విడిచిపెట్టవలయునని, కే. వి. ఆర్. స్వామిగారు కారణోద్దేశ్యములలో వివరించిరి. దండు నారాయణరాజుగారి చట్టము గూడ ఈమార్గమునే అనుసరించుచున్నది. కడచిన సి నేటు సభవారు కార్యస్థానమును అనంతపురమునకు మార్చవలె నని ఖండితముగ దెలుపుటచే, ఏ రిరువురును తమచట్టములను తిరిగి సవరించుకొందురో, లేక యుపసంహరించుకొందురో చూడవలయును. చానలి రామసోమయాజులుగారి చట్ట మటుగాక, కార్యస్థానమును బెజవాడనుండి దీసివైచి, రాజమండ్రిలో నుంచవలయునని ఖండితముగ దెలిపినది. కడచిన సి నేటు సభవారి తీర్మానమును ఏ రంగీకరించునెడల, ఈచట్టమును తప్పక యుపసంహరించుకొనవలసివచ్చును. లేనియెడల, గోదావరి ప్రముఖులు అనంతపురమున కిదివరకు జేసిన సహాయము వర్ధమగును. పి. సి. వేంకటపతిరాజుగారి చట్టము, కార్యస్థానమునందు మాత్రమే అనర్హ తరగతుల నుంచవలయునని కోరుచున్నది. కాళేశ్వరరావుగారి చట్టము, రాజమండ్రి బదులు బెజవాడను కేంద్రముగ జేర్చవలయునని యు, గొల్లపల్లి జమిందారుగారు బెజవాడలో నా

ల్గవ కేంద్రమును స్థాపించవలయుననియు, పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులుగారు గుంటూరులో నాల్గవ కేంద్రమును స్థాపించి, కేంద్రపు సరిహద్దును పదినుండి ఇరువదిమైళ్లకు బొంచవలయు ననియు, తమతమ చట్టములందు గోరిరి. విశ్వవిద్యాలయ భవనములను సీతానగరములో నిర్మింపవలయునని, ఆంజనేయులుగారు కారణములలో వివరించిరి. కార్యస్థానమును గుంటూరుకు మార్చవలయునని, పి. సి. ఎతిరాజులు నాయుడుగారి చట్టము దెలుపుచున్నది. ఎవరికి వారే యనుకీరిసి, ఆంధ్రప్రముఖులు ఇచ్చవచ్చిన విధమున సవరణచట్టములను పంపుటవలన, ఆంధ్రాభిప్రాయము రాబోవు శాసనసభలో పరిపరి విధములు వెల్లడిగాగలదు. ఇట్టిదుస్థితి కవకాశము లేకుండ, ఏకగ్రీవాభిప్రాయము వెలువడుట కింకను ఏలు దప్పిపోలేదు. కార్యస్థానమును బెజవాడనుండి వెకలించుటవలన, వివిధప్రాంతముల ఆంధ్రులకును నష్టము గలదుగాన, విశాలదృష్టిని బఱపి దానిని కదలించకుండుటకు సభ్యులెల్లరును సమ్మతించుట వివేకము. లేనియెడల పొట్టపై నలిగిన ఇతర యవయములవలె, త్వరలో నష్టమును పొందవలసి వచ్చును. కార్యస్థానమునందు నాల్గవ కేంద్రమును నెలకొల్పుచో, ఇది వరకే ర్పడిన మూడు కేంద్రములకును ఎట్టిపట్టుము పాట్టిల్లకుండుటయగాక మధ్యమండలములకు తగిన విద్యా సౌకర్యము లేవును. నాల్గవ కేంద్రమువలన మిగిలిన మూడు కేంద్రములును కృశించు ననుట వట్టి భ్రమ దప్ప వేరుగాదు. ఆంధ్రసభ్యు లందఱును కలసి ఒక్క సవరణచట్టమునుమాత్రమే గావింప ప్రయత్నించుట లాభకరము. ఈ విషయమును గూర్చి యోచించునపుడు ఉత్తరసర్కారులు దత్తమండలము లను భేదములను బైకి దెచ్చుటకన్నను అసర్థము వేరుండబోదు. మే మిదివరకు సూచించినటుల పైనాముములు దాస్యచిహ్నములు గాని ఆంధ్రదేశాభివృద్ధిములు గావు. ఆంధ్రదేశమునందలి కొన్నిభాగము లొకమారును మరికొన్నిభాగము లింకొకమారును బ్రిటీషువారిపర మయ్యెడు. అట్టి విభేదములను పట్టుకొని యొకను ప్రేలాడుట కన్నను అవివేకము వేరుండదు. ఆంధ్ర ద్వీపిధి గలుగవలె నని నిట్టిభేదములకు ఆంధ్రులు తమమనములనుండి ఎంతత్వరలో దొలగించుకొనిన నంత మేలు. దత్తమండలము లనునవి వెనుకబడి యుండుటకు ప్రజల దార్శిద్యమే కారణము. దార్శిద్యమునకు నీటివసతులను పల్లపుసాగును లేకుండుటయే ముఖ్య హేతువు. కేవలకర్షణములపై నాధారపడు ప్రదేశములు ఔమముల కాకరమగుట సహజము. ఉత్తర సర్కారులం దయినను మొరకప్రదేశముల ప్రజల్లమిగుల బాధ నొందుచుందురు. ఆంధ్రరాష్ట్రము సిద్ధించునేని ఆంధ్ర దేశపు జలాశయములను వృద్ధి జేసికొనుట కవకాశము గలుగును. అప్పుడు పశ్చిమాంధ్రము పాడిపంటల సమృద్ధితో విలసిల్లుననుటకు సందియములేదు. ఇప్పటికిని ఆంధ్రభాషాభిమానమందుగాని వాఙ్మయాభిమానమునందుగాని పశ్చిమాంధ్రము వెనుకంజ వైచుటలేదు. ఇప్పటి నుండియు రెండు విశ్వవిద్యాలయములు గావలయునని అందోళన సలుపుటవలన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమే అదృశ్యము గావచ్చును. ఇటులనే రెండు ఆంధ్ర రాష్ట్రముల గోరుట వలన

అంధరాష్ట్ర మెన్నటికిని సిద్ధిపడు. ఒక్క విశ్వ విద్యాలయమును పోషించుటకే ప్రభుత్వమువారు నమించితీరిన తోడ్పడుకూడగ, రెండవ విశ్వ విద్యాలయమునకు ధనము లభించుట దుర్లభ మగును. అందుచే కార్యస్థానమును నిర్ణయించు నపుడు రెండువిశ్వవిద్యాలయములు వచ్చు నని ఆశ బెట్టుకొనక ఆంధ్రదేశపాకర్షము నంతను బాటించి మధ్యప్రదేశ మగు బెజవాడయందే కార్యస్థాన మును నిలిపి నాల్గవకేంద్రము నక్కడ స్థాపించ నంగీకరించుట ఆంధ్రప్రముఖుల ధర్మము. ప్రస్తుత వివాదములను దొలగించుట కింతకన్నను వేరు మార్గము కనుపింపదు. రాబోవు శాసనసభ అను కూర్చునిర్ణయమునకు తా మొనంగుగాక!

డాక్టరు బిసెంటుగారు: రాజకీయ ప్రచారము

డాక్టరు బిసెంటుగారు రేపటిదినము ఇంగ్లండు నుండి హిందూ దేశమునకు పయనమగుదురని మా ప్రత్యేక తంతివార్త తెలుపుచున్నది. బిసెంటుగారి జగద్గురు సందేశముతో నేకీభవింప వచ్చును, వీకీభవింపకపోవచ్చును. నూతనజాతి కాలిఫోర్నియా, న్యూజిలండు, ఇంగ్లండులలో నుత్పన్నమగుచున్నదను సభిప్రాయము గూర్చి భిన్నాభిప్రాయము లుండకమానవు. ఇటులనే ఇంగ్లండు, అమెరికా జర్మనీలు గలసి ఏకసమాఖ్యగ నేర్పడుననియు, ఇకముందీ సంయోగము యుద్ధముల సంతరింపజేయు ననియు, బిసెంటుగారు రూటరుతో జెప్పిన విషయము, సామాన్యబుద్ధికి సహేతుకముగ గోచరింపదు. ట్యూటానిక్ జాతి కింకను ప్రత్యేకతలు ములు గలవని దోషదు. నేడు ఇంగ్లండు, అమెరికా కామధ్య తీవ్రవిభేదములు పొడసూపుచున్నవి. ఇంగ్లండు జర్మనీల మధ్య బలవద్విరోధము ప్రబలి ఎంతకాలమోగాలేదు. వెనుకటివలె, లాటినుజాతులనియు, ట్యూటను జాతులనియు, మంగోలియా జాతులనియు, ప్రత్యేకించుట కవకాశము గనుపింపదు. ఈ తరగతులలోనే పరస్పర విరోధములు గలవు. ఇటలీ, ఫ్రాన్సుల మధ్య మనఃస్పర్ధలుగలవు. చీరాజపానుల మధ్య మనఃస్పర్ధలు గలవు. స్వయం నిర్ణయసూత్రము నంగీకరించి చిన్న పెద్ద యను భేదములేక అన్ని జాతులకును స్వేచ్ఛచ్చి, యుద్ధములను బహిష్కరించిన గాని, శాంతి ప్రబలదు. కేవలము పెద్దజాతుల కలయికవలన, శాంతి రక్షింపబడునని తలచుట కవకాశములేదు. ఏబాల్కనులలోనో చిన్న జాతులు పోరాడుకొనునో, పెద్దజాతులు గూడ పోరాడుకొనుట మౌనములయినది. అందుచే బిసెంటుగారి ట్యూటను సమాఖ్య విషయమై అభిప్రాయ భేదముండుట సహజము. ఈ విషయము తెలులున్నను, హైందవ స్వపరిపాలనోద్యమమునకై తామును, కృష్ణమూర్తి గారును, సంతతకృషి సలిపెద మని, బిసెంటుగారు తెలిసిన సంగతులు భారతీయులలో నుత్సాహమును పురికొల్పకమానవు. స్వపరిపాలనోద్యమ మింపమయమున చాల మందగించియున్నది. హోంరూలు ఉద్యమము నిమిత్తము, డాక్టరు బిసెంటు గారు వెనుక నెటుల బనిచేసిరో, భారతీయులు మరున జాలరు. ఆమెనంకల్పబలము అసాధారణము. కార్యదీక్ష అపారము. బిసెంటుగారు మరియొకమారీయుద్యమముకొరకై యావచ్చుకొని భారబోయు

నో, మరొక ప్రజాప్రబోధము గలుగు సనుటకు సందిచుములేదు. జాతీయత భేదములను పాటింపక, జాతీయభావదృష్టితో రాజకీయ ప్రచారము నలుప గల నాయకులు అరుదగుచున్నారు. జాతీయత భేదములు వారి దృష్టి నెక్కుడుగ నాక్రమించుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో స్వరాజ్యసంపాదనకై నడుము కట్టనొచ్చిన వారెల్లరును ధన్యులు. బిసెంటుగారి రాజకీయ ప్రచారము, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుగాక యనియు ఇతరనాయకులుగూడ ఈవిషయమై శ్రద్ధ వహించెదరుగాక యనియు, కోరెదము.

హైదరాబాద్ న్యాయవాదులు: పోలీసునిపూ

హైదరాబాద్ న్యాయవాదుల సమావేశములో మాడపాటి హనుమంతరావుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. నైజాము ప్రభుత్వ ప్రకటనయందు లాయర్లపై పోలీసువారు ప్రత్యేకముగ నిఘా యుంచవలెనని కలదట. ఈ భాగమును తీసివేయవలయు నని హనుమంత రావు గారు కోరగ, వీరికోర్కెను న్యాయవాదులసమావేశమువారు రామోదించిరి. న్యాయనిర్వహణము నందు న్యాయాధిపతులును న్యాయవాదులును సమముగ పాల్గొనుచుదురు. ఉభయులకును సమాన బాధ్యత గలదు. అన్ని దేశములలోను న్యాయవాదులు ప్రజాహితీవిలేమునందు ఉన్నతస్థానము నాక్రమించుచున్నారు. వీరినుడియే సామాన్యముగ మంత్రులు గైకొనబడు చుదురు. ఇట్టి తరగతివారిని పోలీసువారు కనిపెట్టి యుడవలసినదని కోరెడి ఉత్తరువు న్యాయవాదులకేగాక దానిని ప్రకటించినవారికి గూడ అవమానకరము. న్యాయవాదులు రాజ్యదోహమును వ్యాపింపజేసెదరని తలచుటకన్నను ప్రమాదము వేరండదు. న్యాయవాదులకు నమించితీరిన గౌరవించి వారి సహాయమును పొందుటకు మారుగ వారిని అనుమానముతో జూచుట న్యాయవాదవృత్తిని అగౌరవపరచుట యగును. న్యాయవాదులసమావేశపు తీర్మానము గాంచునను, నైజాము ప్రభుత్వమువారిట్టియుత్తరువును వెంటనే యుపసంహరించుకొనుట మేలు.

రిజర్వు బ్యాంకు చట్టము

రిజర్వు బ్యాంకు చట్టమును విచారించుటకు నవంబరు నెలలో భారత శాసనసభ గూడునని, ఇది వర కూహించబడెను. అట్టిమూహ కవకాశము లేదని, నేటి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువార్త బట్టి గ్రహింపవచ్చును. రిజర్వు బ్యాంకు చట్టము గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమునకును ఇండియా మంత్రికిని మధ్య ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగు చున్నవట. మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు చేరిన సమాచారము బట్టి స్టాకుహోల్డరుల విధానమును ఇండియామంత్రి గారు నిరాకరించి రనియు, రిజర్వు బ్యాంకు చట్టము నికమిద, వారు సాగింప నవకాశ మియ్యరనియు, తెలియ గలదు. ఇంగ్లం హైందవప్రతికా విలేఖకులకు ప్రభుత్వరహస్యములు సులభముగ తెలియునను ప్రతితిగలదుగాన, యావార్తనిజమనియే ఎంచవచ్చును. సర్ బేసిల్ బ్లాక్స్టుగారికి అమెరికాలో మరియొక యుద్యోగము దొరకెనను వార్త చేరుటచే, రిజర్వు బ్యాంకుబిల్లు అస్తమింపగనే, బ్లాక్స్టుగారుగూడ ప్రస్తుతపదవికి రాజీనామా నిచ్చెదరని

తలుపవచ్చును. ఈరీతిని చట్ట మంతరించినందులకు చింతింప బనిలేదు. హిందూ దేశ ప్రజలే గాక, ఇండియా ప్రభుత్వముగూడ ఎంత నిస్సహాయస్థితిలో నున్నదో దీనినిబట్టి గ్రహింప వచ్చును. స్వరాజ్య సిద్ధివలనగాని భారతీయుల కోర్కెలు నెరవేరవను సత్యము యివ్వడు గనుపించినంతస్థుటముగ నిది వర కెన్నడును గనుపింకలేదు.

హిందూమహమ్మదీయసన్ధి

ఆర్యసమాజ్య ప్రచారకు లగు స్వామీ సత్యానందగారిని చంపుటకయి మహమ్మదీయుల కోరకు ప్రయత్నించుటవలన, హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య మరింత విషమ మయినది. నేటివార్తలలో నానక్ చందుగారను మరియొక హిందువు వధింపబడినటుల గలదు. హిందువు లందరును, హిందూరాక్షులకై నడుముగట్టవలయు ననియు, మహమ్మదీయులకు ఐకమత్యముతో బనిలేదని, మీరటులో జరిగిన మహమ్మదీయసభాధ్యక్షుని ప్రసంగమువలన విదితమయ్యె ననియు, ఒక్కసంఘము వారు శాంతిని భంగపరచుచుండునంతవరకు శాంతి గాని ఐకమత్యముగాని గుదురదనియు, లబ్ధిరానిగాని ప్రతికాప్రతినిధితో నుడివిరి. లబ్ధిరానిగాని అభిప్రాయము నిరాశకు ఫలితమనుటకు సందియము లేదు. అయినను జాతీయవాదులగు హిందువులుగాని మహమ్మదీయులు గాని, సఖ్యప్రసర్ధనము కొరకయి చేయదగిన ప్రయత్నములను విడనాడ గూడదు. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదన ప్రయత్నమును చురుకుగ సాగించుకొలదియు, ప్రస్తుత వైషమ్య మంతరింపగలదు.

మహాత్ముని సంచారము

కల్లికోట మ్యునిసిపలుసంఘమువారు సన్మానపత్రము సర్పింపదలచుట గాంధీమహాత్ముడు కల్లికోటకు వచ్చినపుడు సన్మానపత్రము సర్పింపవలెనను తీర్మానమును మ్యునిసిపలు సంఘసభలో సి. అచ్యుతను (స్వరాజ్య) గారు రుపపాదించిరి. కె. మిథనవాసను (స్వరాజ్య) గారు రుపపాదించిరి. తీర్మాన మేకగ్రహముగా నామోదింపబడెను. (ప్రీతెను)

మైసూరు శాసనసభ

అడ్డర్స్ మెంటు ప్రతిపాదనల నిరాకరించుట. మైసూరు, అక్టో 10:—నేడు మైసూరు శాసనసభ యందు కె. టి. బావ్యంగారు తాను పంపిన అడ్డర్స్ మెంటు ప్రతిపాదక న్యాయపత్రికను మైసూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నిశేధించుటకు సంబంధించిన యేమయినదని అడుగ అభ్యుత్తరపొందిన దివానుగారు కారణముల తెలుపకడే ఆవిషయము చర్చింపరాదని నిరాకరించిరి. బెంగళూరు మునిసిపాలిటీనిగూర్చి కేరొక అడ్డర్స్ మెంటు సూచననుగూడ నిరాకరించిరి. స్థానిక విషయమును గూర్చి శాసనసభలో కాలము వృథాజేయరాదు. ఎవరయిన కొందరు రాయబారము వచ్చినవో వారితో చర్చించెద ననిరి. అనవరముగవో మునిసిపలుసభ్యులు అభ్యుత్తరమిచ్చి విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానము గావించవచ్చు ననిరి. (ప్రీతెను)

చీనా స్వారంభ్యదినము

కలకత్తా, అక్టోబరు 11:—చీనా ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వ స్థాపనదినము నిన్ను కలకత్తాలోని వైసియలు అడ్డు త్యాహముతో జరిపిరి. నీలిజెండాలు ఎగురవేయుచు పాడుచు వైస పట్నంలో ఊరేగింపులు జరిగెను. (ప్రీతెను)

విదేశవార్తలు

రషియా ప్రాతః అధికారులవధ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

మాస్కో, అక్టో 10:—ప్రతిరోజు రషియాలో పెద్ద ప్రభుత్వోద్యోగులు సైనికాధికారులు జంపబడుచున్నారని తెలియుచున్నది. అందుచే చాలమంది ప్రాతః ఉద్యోగులు అధికారులు దేశమునుండి పారిపోయి గ్రామములలో దాగుకొనుచున్నారు. పోలీసులు బళేవియా సరిహద్దులలో కావలిగాయుంటుంటే వీరు దాటిపోవుటకు వ్యర్థప్రయత్నములైరి.

తెల్లినెలకు కాపైనుగారు 10 రోజులలో హలందు నుండి బళేవియాకు పోయిరి గొప్పగా చెప్పుచున్నారు.

డాక్టరు బెనంటుగారు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, అక్టో 10:—12 తేదీని బెనంటుగారు రిండియాకు బయలుదేరుచున్నారు. కాలిఫోర్నియా న్యూజెలండులలోను గ్రేటు బ్రిటనులోను క్రొత్తకాతి అసాధారణ నూత్నుబుద్ధిగలవారు బయలుదేరుచున్నారని తెలిపెను. ఈమె నూతనశిక్షణనుకు వారు నూతనగర్భపుబంధు సందేశమునకు మూలపురుషులగు నందురు. ముందు యువకులు లేకుండనేయుటకు బ్రిటన్, ఆమె రికా జ్యూనిగలిసి ఒక గొప్పసంఘముగా ఏర్పడవలెనని చెప్పెంటుగా రిసిరి.

తానను కృష్ణమూర్తిగారును సామ్రాజ్యంతర్గతమును భారతదేశస్వపరిపాలనమునకు పాలుబడెన మనిరి. మొన్న లభించిన 2500 పాపల విరాళము నెట్లుపయోగించుటకు నిశ్చయించలేదనియు వెళ్ళు మరయుద్యమములు సామ్యుచేసితి బాహ్యమునున్నుని భయపడుచున్నాననియు ఆమె చెప్పెను.

న్యూ సత్వత్వేల్లు ఎన్నికలు

ప్రభుత్వము పరాజయము బొందవచ్చును

సిడ్నీ, అక్టో 9:—న్యూసత్వత్వేల్లు ఎన్నికలు తీవ్రముగ నున్నవి. మంత్రివర్గములలోనే తీవ్రముగ భిన్నాభిప్రాయములు విభేదములు కలుగుచున్నవి. అందుచే కార్మిక ప్రధానామాత్యుడు బ్యాంగుగారు ఒక్క జాతీయవాదులు ప్రభావతముగ రిసిరిధమునేగాక ఇండిపెండెంటు వర్గమువారి నిరోధమును గూడ ఎదుర్కొనవలసివచ్చినది. నేటితెక్కలకూడ ప్రభుత్వ పక్షమునకు 41 స్థానములు, జాతీయవాదులకు 34 స్థానములు లభించినవి.

ఎన్నికలలో ఒకరినొకరు తిట్టుకొని ప్రమాదము సల్పిరి. లండన్లోతివనము పరువునష్టమునకు దావాలలోనికొడూ 29 నది, న్యూకాస్టు బ్యాంగుగారికి సిడ్నీ కార్మికసభవారు చేయూతగా యున్నారు. మితవాదులను అన్వేరియ కార్మికసంఘమువారు తోడ్పడెన రనుచున్నారు. బ్రూసుగారు ప్రతిపక్షుల కనుమలముగ ప్రచారముచేసిరి. బ్యాంగుగారు ప్రజాస్వామ్యతత్వము లన్నిటిని నీటకలిపి రిసిరి.

పిలుకులు చాలవందలవచ్చిరి. ఉభయములకు విశ్వాసముగా నేయున్నది. ప్రతిపక్ష వాయుకుడు బ్యాటినుగారు జాతీయవాదులు ప్రభావతమువారు కలిసి ఎక్కువగా ఏర్పడుచురనియు 10 మంది ఎక్కువగా యుంటురనియు అనుచున్నారు. ఇంత విరమ ఇండిపెండెంటు కార్మిక ప్రభావత ప్రానిధ్యములో ఏమియు మార్పుకలగలేదు.

ల్యాంగుప్రభుత్వము ఓడిపోవునూదనలు కన్పించుచున్నవట. ప్రతిపక్ష వాయుకుడు బ్యాటినుగారు ప్రభావత సహాయమున ప్రభుత్వమును ఓడిచెన రనుకొనుచున్నారు. పిలుకులలో 76 మంది నూటికి ఓటులేసిరి.

వియన్నాలో భూకంపము

వియన్నా, అక్టో 9:—నిన్న సాయంత్రము భూకంపముచే నగరముంతయు కలకలముయిరి. ఇంతకంప మొన్నడును లేదని తెలిపాడట అసిపోయినది. కొంతవరకు కొంత అస్తి పాడైనది. రోడ్లకిది గాయములు తగలలేదు.

సకలత్వాలాగారు

భారతీయులు బ్రిటిషు కార్మికవత్తుమును ఏవగించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, అక్టో 10:—కమ్యూనిస్టుసభలో తన ఇండియా సచారముగూర్చి సకలత్వాలాగారు నిట్లనిరి:—బ్రిటిషు యువకులు రాంకేషు స్థాల్లుగార్లు మూపునాళ్ళ భారతదేశ పరిపాలన ప్రవర్తనచే భారతీయులకు బ్రిటిషు కార్మికవత్తును అంటే అసహ్యముపుట్టినది. ఇంకను వారి నాయకులవై అంతటను గురుగడ లాడుచు నేయున్నది. నాయకులంకను స్వప్రయోజనమునకే ఇంకను ప్రాకులాడుచున్నారు.

సామ్రాజ్యకాంక్షను ఖండించుచు తీర్మానించిరి సభ వారు.

సర్ వి. చాంబర్లెనుగారు

ర్యస్, అక్టో 9:—సర్ ఆస్టిక్ చాంబర్లెనుగారు నేటి రాత్రి లండనుకు బయలుదేరిరి. నిన్న బ్రతుండుగారు విన్సన్ గిరి పరిష్కారముగాకలసిన విషయము లన్నిటియందును మామూలుగ విశ్వాసముతో గూడుకొన్న ఒకంబుక కుదిరినటులే ఏకాభిప్రాయ మున్నదని చాంబర్లెనుగారు తెలిపిరి.

లండన్, అక్టో 10:—చాంబర్లెనుగారు లండనుజేరిరి ఎవరితోను ఏమి మాట్లాడ ననిరి.

కీ. శే. మ. గంటి అన్నపూర్ణ

దేవి గారు

శ్రీయుగ మాగంటి బాపినాడుగారి భార్య చాటపర్రులో 9 వ తేదీ యువయము 20 వ ఏట స్వగృహమున కాలధర్మమునొడెను. కొన్నాళ్లనుండి అస్వస్థతగా నుండెను నివరణము అకస్మాత్తుగా జరిగెను. తెలుగు బెంగాలీలలో చక్కని పాండిత్యముగలది. ఇంగ్లీషుగూడ అర్థమించెను ఆమె కిగు ఖర్చు ఆమె స్వయం కృషివలన గ్రంథరచనవలన సంపాదించుకొనవలెనను యుద్దేశముగలిగియుండెను. రెండు మూడు పుస్తకముల ప్రాసెసు ధనలాభమును గలిగెనుగాని ఇంతలో గాంధీమహాత్ముని అసహాయచాదు బయలుదేరెను. ఆపట్టినుండియు కాంగ్రెసుపనిలోనే తన జీవితమును గడపెను. 1921లో ఆనేక తాలూకాలు తిరిగి కాంగ్రెసు సంఘములు స్థాపించి పుట్టలచేర్చి చందాలు వసూలుచేసెను. జిల్లాలో అందరికంటె ఎక్కువపని మాపించుచుండెను. మనోధైర్యముమెండు. ఆత్మవిశ్వాసము ఎడతెగనిది. తనకున్న నగలన్నియు తెలిప స్వరాజ్యనిధి కిచ్చివేసెను. తనవార నగల ధరింపలేదు. 2 వేల రూపాయల దుస్తులను కాంగ్రెసువారికి వారియిష్టమువచ్చినట్లు చేయుట కిచ్చివేసెను. ఇదంతయు 1921అగస్టు తీర్మానమునకుముందే, తనవార విదేశ వస్త్రధారణములనేకముల గీ మెకారాధూతురాలయ్యెను. మహాత్ముడు ఈమెనుగూర్చి అంతరంగిక దృష్టితోగ్రహించి ప్రేమించుచుండెను. దేశోగ్యము పాడగును జాగ్రత్తయని మహాత్ముడు ఆమెను వారిందియున్నాడు గాంధీ జెయుటలోనికి పోగానే ఆమె ఇంకను ఎక్కువ పట్టుదలతో ఖాదివ్యాప్తికి పనిచేసెను. ఖర్చుకై చందాల వసూలు చేసెను. మోహనదాసు ఖర్చు పరిశ్రమాలయమును స్థాపించెను. ప్రత్యేకవ్యయ అధికారముండుంచి కాంగ్రెసు అధికారులను తెక్కల కుబిజేయుమని కోరెను. రానున్న అఖిలభారత తంతు కారకసంఘ నిర్మాణ మామోకప్పడే పొడగట్టెను. పరిశ్రమాలయము చక్కగవృద్ధిచేయున్నది. దాని కారణము ఆమెయే. 1922-23 లో ఆమె పక్షివత్తుమే ఆమె యోగ్యము చెడుటకు కారణము. తిరిగి ఆరోగ్యము చేమారలేదు. ఆమె సంస్కరణాభిలాషి. ఒక పంచమబాలికను పెంచుచుండెను. గాని బంధువులును ఇతరులును ఆస్తిను తల్లిదండ్రులకు వప్పించివేసిరి. మోదవరకూడతి తుండవలసిన లక్షణములన్నియు యున్నవి. ఏ పనిచేయుచున్నను భర్త అశక్తివేకి ఆజ్ఞకు విధేయుడై నడచెడిది. భర్తమాటకు ఎరుగుపోయెడిదిగాను. ఆమెకలలో నాలుకవలె బంధువులలో గాక ఇతరులయలందును ఆమెవెల్లిన ప్రతిపాటునను ప్రేమించబడెడిది. ఆమె పురణమున దేశసేవకు గాఢము ఆంధ్రదేశము గోగ్పయెను. ఆమె 6 నెలల కనుగందునువిడచి పరమపదమునకు జోయెను. (తంత్ర)

వాతావరణ నితి

1927 సం॥ అక్టోబరు నెల 11 వ తేదీ మంగళవారము

మామిడిపల్లె	గత రోజు గరిష్ఠము	అధిగమ్యము	గత రోజు గరిష్ఠము	అధిగమ్యము	గత రోజు గరిష్ఠము	అధిగమ్యము	గత రోజు గరిష్ఠము	అధిగమ్యము
బాల్ గూర్	92.5	74.4	...	4.20	+	1.62		
కామవరము	90.0	75.8	...	1.56	+	0.27		
చివాడ	94.8	74.9	...	2.86	+	0.58		
చిత్తలపాడు	92.8	78.4	...	4.82	+	2.54		
చిత్తూరు	85.8	72.8	0.17	1.59	+	0.08		
చిత్తూరు	87.4	67.8	...	1.04	—	0.78		
అనంతపురం	0.88	1.46	—	0.06		
కడప	95.5	76.7	...	3.65	+	1.89		
నెల్లూరు	95.9	79.4	...	0.76	+	0.49		
మచిలీపట్నం	95.7	78.2	0.02	0.84	—	2.50		
కడప	96.1	72.6	0.11	2.40	+	0.69		
తెలంగాణ	92.2	71.2	...	0.98	—	1.71		
కొమలంజూరు	86.9	66.9	...	0	—	1.88		
తిరువనంతపురం	94.1	72.8	...	1.90	+	0.86		
కామవరము	92.1	77.5	...	0.82	+	0.64		
చిత్తూరు	95.4	78.7	...	0.15	—	2.48		
పాపిర	90.0	79.9	...	0	—	1.08		
తిరువల్లూరి	0	—	1.74		
తిరువల్లూరి	82.5	72.1	...	0.12	—	2.44		
కామవరము	81.8	71.1	...	1.71	—	1.98		
కామవరము	85.8	70.5	...	1.48	—	1.94		
చిత్తూరు	84.9	71.0	...	3.74	+	1.27		
చిత్తూరు	83.0	64.4	...	0.27	—	2.88		
చిత్తూరు	74.1	56.2	...	2.64	—	0.84		
చిత్తూరు	66.9	49.2	...	0.48	—	3.88		

సర్కారులు:—కడపజేడిమి 2 నుండి రిక్త డిగ్రీలు ఎక్కువ. ఆర్ధ్రత తక్కువ.

డక్కా:—అనంతపురంలో 0.83" కర్నూలులో 0.17" వర్షించెను. కడపలో ఆర్ధ్రత ఎక్కువ. పగటిజేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. బల్లారిలో 3½, కర్నూలులో 6 డిగ్రీలు తక్కువ. బల్లారిలో రాత్రిజేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకము:—కడపలో 0.11" వర్షించెను. మద్రాసులో చినుకులుపడెను. పేళుములు ఒక మోస్తరుగా నున్నవి. పగటిజేడిమి 4 నుండి 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో 2½. నెల్లూరులో 3½ డిగ్రీలు రాత్రిజేడిమి ఎక్కువ. కడపలో 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

వీ. వీ. నారాయణ అయ్యర్, బహుళ వాతావరణావస్థానాథుడు.

బెంగాలు డెటెన్యూను పాము

కరచు

అపాయముతప్పినది

నాఖాలి, అక్టోబరు 11:—డెటెన్యూనునోజరంజన గుప్తా గారిని 2 వ తేదీ సాయంత్రము పాము గరచినది. చుట్టు ప్రక్కలవారు ప్రభుమితితో గావించిరి. అపాయనస్థ తప్పినది గాని విషఫలితములవలన బాధపడుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు)

సీసా 1-3, ర్య 2-0-0

మ. పి. చాల్డీ

ఈమందు గరెయి అను పెగ్గోగమున 24 గంటలలో నివారింపి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు స్రావమును మూత్రము విడుదలనప్పుడు గలగు చురుకు, పోటు, మొదలగు బాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు యేవిధమయిన కునుమవ్యాధులయినను అశ్రేయ్యముగా పుడుకొనును. 1172-1766

ఆనందకుటీరము, 3, బైరాగిమఠం ఏడ్చి, మంగళూరు

మద్రాసు మరణసంఖ్య:—యీ నెల ఆక్టోబరు తో అంత్యమైన వారములో కలరా 9 మందికి తగిలి 8 మరణించిరి. ఒక కిడినూత్రము మహాచిక్షము తగిలినది. మలేరియావల్ల 8 గురు మరణించిరి. ఇతర జ్వరములవల్ల 20 మంది మరణించిరి.

పైదాపేట తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ:—యీ నెల 8 తేదీ సాయంత్రము ప్రైవేటు కమిటీసభ జరిగెను. జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీకిన్ని, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీకిన్ని ప్రతినిధులుగా సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. రాజోవు మద్రాసు కాంగ్రెసునకు 4 గురు ప్రతినిధులు ఎన్నుకొనబడిరి.

రాజోవు కాంగ్రెసు:—రాజోవుకాంగ్రెసు సంవత్సరమున జరుగు ఆఖరి భారత సంఘసంఘరణ సభను బొంబాయిలోని “ ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మర్స్ ” పత్రికాసంపాదకులును “ ఇండియన్ డెయిలీ మెయిలు ” పత్రికాసంపాదకులును అను కామక్షి నలురాజుగా రుగ్రాసవాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి.

దక్షిణ యిండియా జీవకార్యణ సమితి:—ఈ సంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహక వ్యయముగా యీ నెల 8 తేదీని లంకసాల వీధిలో సమావేశమై రాజోవు కాంగ్రెసు సందర్శకులపై సమితివారు జీవకార్యణసహసభ్యులూడ జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. సదరు సభను జరుపుటకు కానలిన ఏర్పాట్లు సాధారణసభ్యుల నిర్ణయమునకు వదిలివేయబడినది.

నీలువిగ్రహ సత్కారము.
ఈనెల 7 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము ప్రైవేట్ వీధివద్ద సత్కారముకాలంటిపై సభ జరిగెను. చక్రగోష్ఠినివాసులు దేవనాయకంగా చర్యకుతవహించి నేలుగోపాలశెట్టిగా రువన్యసించిరి. నీలువిగ్రహాద్వాసముయొక్క ఆసక్తికరముగూర్చి చెప్పిన రామాయణముభారతములందలి సాహిత్యములను ప్రమాణములను వివరించిరి నిత్యానందగారు లక్ష్యనిస్సాహిత్యుగారు, దొరకావ్వామిఅచ్యుత మున్నగువారు సభికులను హెచ్చరించి యాయుధ్యమునుకు శక్తివంతన లేకండ తోడ్పడవలసినదిగా కోరిరి.

గౌ. సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాసాహేబుగారు
సిద్ధు, ఆక్టో 10:—గౌ. సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారు, ఇండియా ప్రభుత్వ విద్యాశాఖ సభ్యుడు డిప్టీ జోవు లోవున దక్షిణ ఇండియా కోకాచారి పోయివత్తురు. అచ్చట ముఖ్యముగ ఎమ్మిగ్రేషను డిపాలను గాంచెరు. 28 వ తేదీన సిద్ధులో ఒయుదేరి బొంబాయిమీదుగా 27 తే. మదరాసు చేరెదరు. 80 వరకు మదరాసులోనుండి, తంజావూరు, నాగపట్నం, కావకోయిల, నవంబరు 8 తేదీ తిరువనావల్లి బోయి, సిలను ఎమ్మిగ్రేషను డిపాలను జూనిరి తేదీకి మదరాసువచ్చి మూడుకోజులంకి, అవనీ, మేల్కొండ డిపాలను జూచెదరు. 10 వ తేదీన మదరాసులో బయలుదేరి 18 తేదీకి డిల్లీచేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

లయోలా కాలేజీలో ద్రవ్యావహరణ సేరము:—లయోలాకళాశాలలో గురుస్తాగానున్న పెరిసు అనునాతడు కళాశాలాధ్యక్షునికి చెల్లించవలసియుండిన వైకమునకుగాను బ్యాంకుపూండ్లను యిచ్చెను. ఆపూండ్లు చలామణికాలేదు. అందువల్ల నతిడు ద్రవ్యావహరణ సేరమునకై నిండితుడై విచారించబడుచున్నాడు.

ఫిఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట నిన్న విచారణ వచ్చెను.

ఫాదిరి తెస్సానాదులు సాక్ష్యము ఇచ్చిరి. మద్రాసుకి కొంత అవ్వకావలసియుంటే నేను యిచ్చితిని. అతడు ఫాదిరి బెట్రాంగారి వద్దనుండి ఋణమును మంజూరు చేయు చీటిని తెచ్చుకొనెను. నేను రు 118 లు అప్పుయిచ్చితిని. మద్రాసు

తన ఋణ తీర్మానార్థము మంటుకోడ్లు ఇంపీరియలు బ్యాంకున కొక పూండ్ల యిచ్చెను. కాని ఆపూండ్ల చెల్లలేదు. మద్రాసు తన పూండ్ల సహాయకావలసినవి విస్మయపడెను. తిరిగి రెండవ బ్యాంకును మద్రాసు తనసోదరియొక్క సంతకముతో యింకొక పూండ్లయిచ్చెను. ఈరెండవ పూండ్ల యిచ్చినమీదట తనచెల్లెడి రు 41-8-0 కావలయునని చెప్పి తీసికొనెను. మొత్తముమీద అతనికి నేను రు 158-8-0 ఇచ్చితిని. ఈ రెండవ పూండ్ల మాత్రమే చలామణి కాలేదు. ఇంకొకటి మాత్రమే చలామణి అయ్యెను. మద్రాసుకి వైకమునకుగూడ ఉత్తిడిచేయగా తనకొకసంపు గజవు కావలెనని యొక ఆదివారమునాడు నానందపువచ్చి వేడుకొనెను.

ఫాదిరి బెట్రా. గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. నేను కళాశాలాధ్యక్షుడను. మద్రాసు యింకొక. మద్రాసు నానందపువచ్చి ఒక బ్యాంకుపూండ్లని మామిచి తనకు కొంతవైకము ఋణముగా వలెననియు తాను కొంతవో వైకలసియున్నవనియు చెప్పెను. నేను గుమాస్తాలకు తరమ రు 20, తర రు 80 లు, చేబరు స్లగా యిచ్చిమిడుటకలను. విచారణముగి మిడుట ప్రార్థన మద్రాసు జెయిలలో నుండి ప్రాసిన గుత్తరమొకటి ప్రాసినట్లును ఇనప్పెక్కువగారు కోర్టులో వంద. మద్రాసు తాను చేసిన కేరకుయొక్క హెచ్చనను తెలిసికొని పశ్చాత్తాపము వహించుచున్నాననియు, ఎన్ను ఫాదిరి బెట్రానవాగారు తమిళం నుండివచ్చియు, తమిళంవచ్చుటల యింకొక నాయుదాలమీద తీర్పుకొనెననియు సదరు ఉత్తరములో ప్రాయబడెను.

నేను విచారణ తిరిగి యీ నెల 17 తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

శ్రీకస్తూరి దేవి విద్యాలయం—నెల్లూరు
మాదివ్యాలయ సహాయకము శ్రీతెనాలి నాట్యసభ వారు ప్రతాపరద్రుమును నెల్లూరునందు 8-10-27 తేదీన ప్రదర్శించిరి. రాబడి పుమానమురూపాయలు. ఖర్చులు షుమారు రు 450 లు నాడుగుండల యేబది రూపాయలు. బాగా మిగులు రు 550 లు అయిదువందల యేబది రూపాయలు లు పోతకాల కొనిగినందులకు వారికి మా విద్యాలయ కమిటీ నాయులకు కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాము. పొంకా కనకమ్మ కార్యదర్శి.

కరాచీ ఆక్టోబరు 10:—కరాచీ బొంగనాజులకేసు 14 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

నోటీసు
నర్సరావుపేట డి|| ము|| కోర్టులో
S. C. 217/27.
వాది:—చీమకుర్తి రామకోటయ్య
ప్రతివాది:—గుహమ్మసు బావాసాహెబు
యీ నెంబరు వాది ప్రతివాదివైన ప్రాంతోనోటును బట్టి 61-8-0 లుగా బావాసాహెబుగా ప్రతివాదికి నోటీసునిబిత్తం 17-10-27 తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. గనుక సదరు తేదీకి ఆక్షేపణవున్నయెడల కోర్టువారితో మనవి చేసుకొనెడి.
బి. హనుమంతరావు
వాదితరపు స్టీడరు

నోటీసు
నర్సరావుపేట డి|| ము|| కోర్టులో
O. S. 752/27
వాన్లు:—బడిగుంచాల నడిశింహ్యం వరపు
చిన నరిశింహ్యం వరైరాలు
ప్రతివాన్లు:—రవ్వ నారాయణస్వామి వరైరాలు.
యీ నెంబరున వాదులు ప్రతివాదులపైన ప్రామిశరీ నోటునుబట్టి 448-15-6 లుగా బావాసాహెబుగా ప్రతివాదులకు నోటీసునిబిత్తం 27-10-27 తేదీకి వాయిదా వేయబడివున్నది. గనుక సదరు తేదీకి ఆక్షేపణవున్నయెడల కోర్టువారితో మనవి చేసుకునెడి.
బి. హనుమంతరావు
వాదుతరపు స్టీడరు

ప్రామా ప్రామాతేతర సమస్య

తిరునల్వేలిలో గాంధీనుహత్య పరిసంగిన
చెపన్యాసమునందలి కొన్ని విషయములు

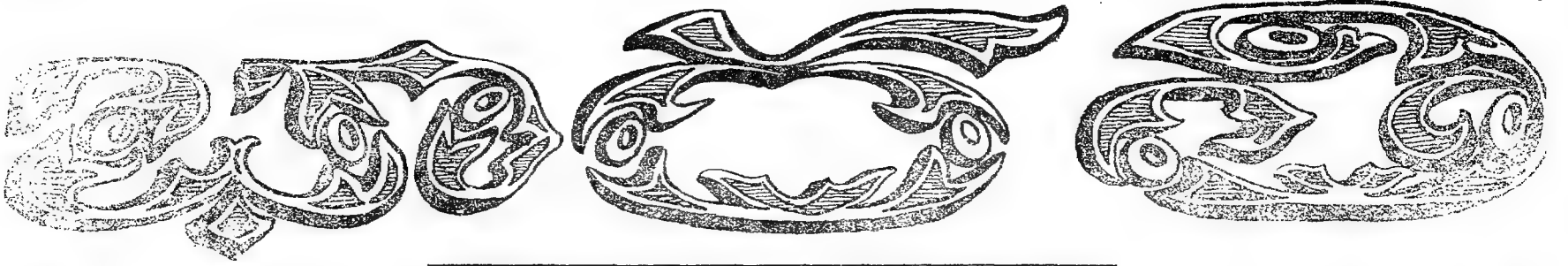
ఖడ్గరవలన దేశమునకు మహాపాకము కలుగుననుమృక మీమాత్తులకు కలరు గాని బ్రాహ్మ్యబ్రాహ్మ్యతేతర సమస్య పరిష్కరింపబడుటకుగూర్చి వారి కెట్టి సమృద్ధియు లేదు. ప్రపంచరాష్ట్రమున ఖడ్గరు ఉత్సవముగో బ్రాహ్మ్యుల సంబంధ మధికముగా నున్నవని వారు భావించుచున్నారు. ఖడ్గరు ఉత్సవమునందు బ్రాహ్మ్యులసంబంధ ముండినను నూరువతు కువారును బట్టలు నేయువారును హెచ్చుమంది బ్రాహ్మ్యతేతరులే కాన యాయుధ్యమునువలన బ్రాహ్మ్యతేతరులకే అధికముగూడ ము కలుగుచున్నవని నేను చెప్పగలను. నేను భారతతంత్రకాదక పర్యవేక్షకుడను గాన నేను నూరువతుకుటుకును నేతనేయులు కును నేను కోరనంతయుని నిపులలపై బ్రాహ్మ్యతేతరులు నాకు లభించునెడల ఆపరిని చేయుచున్న బ్రాహ్మ్యుల సంవరిని వెంటనే తొలగించెనని నుగూడ స్పష్టముగా నిరూపించుచున్నాను. ఇప్పుడు ప్రపంచదేశమున ఖడ్గరుఉత్సవమును పనిచేయుచున్న బ్రాహ్మ్యులసంఖ్య మిక్కిలితక్కువ. వారికియ్యిబడుచున్న శత్రువుగూడ నత్యల్పమే. వారి తరవృత్తుల నవలంబించిన నింతకంటె చాలహెచ్చుమొత్తముల నార్జింపగల సామర్థ్యము వారికి గలదు. భనాళిగలవారెందరును తంతుకారకసంఘమువారి ఉద్యోగముల కాశిపడగూడవనిగూడ నేను స్పష్టముగా తెలుపుచున్నాను. ఆహంభావము లేనివారును స్వార్థత్యాగమును పదిత్రైవ్రతమును కలనారుమత్రమే కావలెను. దొరతనమువారి నేర్కలు ప్రకారము జీతముల నియ్యవలసి వచ్చినచో భారతరంతుచారిక సంఘమును కొనసాగించుటయే అసంభవము. ఇదివరకు ప్రభుత్వోద్యోగులుగా నుండి నెలకు 1000-1500 రూపాయలు జీతము పుచ్చుకొనుచుండినవారి కిప్పుడు సంఘముచారు 100రూపాయలైన నిచ్చుచుండుట లేదు. అట్టి నిష్పత్తి జీతములను నేను గూడనిచ్చునెడల నీపాటికి దివాలా తీయవలసియే యుండును. కావున యాయుధ్యమునందున్న బ్రాహ్మ్యుల బ్రాహ్మ్యులకు సహజముగా నుండవలసిన స్వార్థత్యాగముతో పరిచేయుచున్న వారే నని నేను గట్టిగా చెప్పగలను. నేను బ్రాహ్మ్యతేతరుడనే యొనను సరియైన బ్రాహ్మ్యత్యమునట్లు నా కత్యధికమున గౌరవము కలవని నేను చెప్పకుండవలదు. అట్టి బ్రాహ్మ్యత్యము ననన్వీయించుచున్నవారు హెచ్చుమంది నాకు లభించునెడల అన్ని సమస్యలనుగూడ నేను కడు సులభముగానే పరిష్కరింపగలుగుదును భగవంతుని తెలుసుకొనినవాడే బ్రాహ్మ్యుడు. వారి యందు వివర్యమును స్వార్థత్యాగమును మానవశేషమును మాత్రీ భినింపవలెను. ఇప్పుడట్టి బ్రాహ్మ్యులు మనదేశమునందన్ని చోట్లను కనబడుట లేదు. కాని అట్టివారు కొందరివునుగూడ నున్నారని నేను నిష్కర్షగా తెలపగలను. అట్టి బ్రాహ్మ్యులు అను చేరడముటయే నా సంకల్పము. ఇట్టి బ్రాహ్మ్యులే కొందరివును తంతుకారకసంఘమునందు పనిచేయుచున్నారు. అట్టివారి సహాయము లేకుండ నీ యుధ్యమును నింప హెచ్చుగా కొనసాగింపజాలమనిగూడ నేను చెప్పగలను—అని మహాత్ముడు నుడిచెను.

చోరీ:—నేటి తెల్లవాడబామన మునూరు 2 గంటలకు రానున్ అను నతిడు ఆచారపత్రిక వీధిలోని ఒక తెలుగుల వారియింట శోరబడి పెట్టెలనుతెరచి వైకమును మూటగట్టుకొనుచుండగా ఇంటిలోనివారు లేచి అరచిరి. ఇంతలో గన్వీతిరుగుచున్న పోలీసు వెంటాడి పట్టుకొనెను. ఆ రెన్సులోనున్నాడు.

రాకపోకలు:—రా|| బ|| యస్. కోపాలస్వామి అయ్యంగారు (పంచాయతీల రివిస్ట్రీ)ను జవరలు) గత రాత్రి తిరువ్వాళు వెల్లిరి.

బెన్డెండు, గౌ|| బి. రామదాసు, హెచ్. యం. హూత్ వగైరా గార్లు (సహకారపరపతిసంఘవిభాగ సంఘసభ్యులు) నేటి ఉదయం మద్రాసువెళ్లి వచ్చిరి.

నాగపుర పరిసరమును వేటాడబోయి బుగ్గెనైకుడు (బిరోసీయుడు) ఇరువురు పాలముతో పనిచేసికొనుచుండ వారిని చంపెను.

సచిత్ర మాసపత్రిక

ప్రతి చంద్రమా సాది నిష్పచురింపబడును

ప్రతినందికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రముల, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును.

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల సచిత్రముగల బంపుటకు ఏలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

ఆశ్వీజ మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

గిలాబి—మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రి గారు; సూర్యరాశి—మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రి గారు; మురళి మ్రోయించు మోహనమూర్తి యెవరు?—విన్నకోట వెంకటరత్న శర్మగారు; భారతాంధ్రీకరణము—ఎట్టాపైగడ—కోరాడ రామకృష్ణయ్య గారు; మాయమ్మచలవ—‘వాసు’; పుష్పాంజలి—కవికంఠపాశము—మానవల్లి రామకృష్ణకవి గారు; ఆహ్వానము—కొమరవోలు నాగభూషణరావు గారు; ఆనందకందము—క్రొత్తపల్లి సూర్యరావు గారు; శివపూజ—ఏనుగు తమ్మిరాజు గారు; కుక్కకాటుకు చెప్ప చెబ్బ—వెంకటి నాగభూషణం గారు; శబ్దభేదనము—మద్దిపట్ల వెంకటరమణయ్య గారు; ప్రతిమానాటకము—నేలూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు; హృదయావేదనము—జనమంచి సీతారామస్వామి గారు; బృంహదేవ కేగుచున్నాడు నందుకట్టి—పండిత పురాణం సూర్యనారాయణతీర్థులు గారు; నాచి—ఆంధ్ర కేషగిరిరావు గారు; నీరథము—విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు; స్పష్టి సందర్శనం—చామకూర సత్యనారాయణ గారు; లవంగలత—జయదేవారెడ్డి గారు; కచటతపలు—భమిడిపాటి కామేశ్వరరావు గారు; రావణనితో కుంభకర్ణుడు—

కొడలి వెంకటసుబ్బారావు, కామరాజుగడ్డ శివయోగానందరావు గార్లు; ఆంధ్రులెవరు?—గాదె నరసింగరావు గారు; కోకిల గీతములు—కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు; ప్రపంచరాజకీయరంగము—హిందూదేశము—నేత్రకంటి శ్రీనివాసకోనేటిరావుగారు; సోదరీసందేశము—శ్రీశేషాద్రిరమణకవులు; కర్ణాటకము—వేలూరి రామమూర్తి గారు; ఇల్లాలి వేడుకోలు—మంగిపూడి వేంకటశర్మ గారు; వెలనాటి చోడనంశాస్త్రి - కేమూరబాహుదరిత్రము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మ గారు; స్వర్భంగము—మొసలికంటి హనుమంతరావు గారు; భారతీయమహిళామండలి; కలగూరగంప:—భారతదేశజనసంఖ్య—అహోబిల్పాస్వములు; ప్రాచీనమహారాణులచిత్రములు, చిత్రము ౪-డివి అను కార్తెజీయన దేశపు మహారాణి; అమృతసరమునందలి బంగారుశిశి; చురువు రాని వారు; గార్హస్థ్యకాస్త్రము—ప్రీతినిన్న; అజంతాచిత్రములు; భిన్నభిన్న దేశముల బుడ విగ్రహములు; కృష్ణుడికి మీసాలున్నవాటి; చాచలీలావిలాసము—కృతికర్త; కాశీలోని గోలయములు, ఘాటులు; వృక్షములు హెచ్చుకొలది వస్తము హెచ్చుగ వర్షించును; ఎవడు బ్రాహ్మణుడో; విషాదగీతి—‘అమల’ గ్రంథకర్త; విమర్శనలు—; పోదు-పోదు-పోదు—హరి వెంకటేశ్వర్లుగారు; తుఖారాంసాధు—జ. జాషున గారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రివర్ణ చిత్రములు:—భిక్ష; దమయంతి.

సాధారణచిత్రములు:—రాజప్రతినిధి ఇర్విక్రాభుదంపతులు; చెన్నపురమందలి నీలుశిలావిగ్రహము, దానిసీతము; ప్రాచీనమహారాణుల చిత్రములు—చిత్రము ౪; కుతుబుమినారు; నాట్యకళాప్రపంచము; యశోదాకృష్ణులు; ఇతరచిత్రములును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు‘వ’ ప్రకారము రు. 0-కి-0 లు రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు లధిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియార్జున పంపిన ఈ ఖర్చులు తగ్గును. వీ. పీ. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్యమగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు. 30
డిజిటా	డిజిటా	డిజిటా	1/2 పుటకు ,, 15
డిజిటా	డిజిటా	డిజిటా	1/4 పుటకు ,, 8
డిజిటా	డిజిటా		
డిజిటా	డిజిటా		
డిజిటా	డిజిటా		
డిజిటా	డిజిటా		
డిజిటా	డిజిటా		
డిజిటా	డిజిటా		

రిడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

మేనేజరు, “భారతి”, తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

ప్రెస్ ఫోటో బ్యూరో
దశవార్షికోత్సవము

సంస్థాపకుని చిత్రపట బహిర్గతము

శ్రీ వ. యస్. రావుగారి కృపి ప్రశంసించబడుట

అధ్యక్షులు రావుగారు తమసంస్థవారా గావించు చున్న పనిని సంతోషింపబడుట డి. కొలంబై గారు వందనము లర్పించుటతో సభ ముగింపబడినది.

సభకు దండెచ్చిన ప్రముఖులందు శ్రీయుతులు సామి వెంకటాచలంకెట్టి, డి.ఎల్.ఓ. కె.కె.ఎం.కెట్టి, రామకేశవయ్యర్, సర్ యమ్.సి.టి. ముత్తయ్యచెట్టి, యస్. భవానందంపిళ్ళె, డా॥ సి. నరేశమునియ్యార్, మెట్టిమహమ్మదు, డి. కొలంబై, జి.వి. నరేశము, రామానుజఅయ్యంగారు, యల్. అయ్యన, శ్రీమతి రత్తిశి, లక్ష్మీపతి, శ్రీ. హన్నన్, ఆంజెలో సతిగారలు ను మరియు పెక్కుమందిగలరు.

చెన్నపురి ప్రెస్ ఫోటో బ్యూరో దశవార్షికోత్సవము నిర్వహింపబడుట ఎక్కువ ఆర్థికవిలాస భవనమును కడుంగు ముదాహరణ జరుపబడినది. ఏతత్సందర్భమున బ్యూరో సంస్థాపకులగు ఏ. కుర్బీశిరావుగారి చిత్రపటము గూడ బహిర్గతము గావించబడినది.

పట్టణముందలి ప్రధాన పౌరసభల సీతులు వివిధపక్షములకు చెందినవారయినను ప్రతిపక్షియు సభకులకరించిరి. భవన మంతయు కన్నులపండువగునట్లు రమణీయముగ అలంకరింపబడినది. విదేశీయవాద్య నివాదములు వీనులకు విందొసగూర్చెను. హారిస్ వారి అల్పాహారములు అతిసల జీవ్యలను సంతృప్తి పరచెను.

అల్పాహారానంతరము తృతీయామాత్యుడు డి.ఎల్.ఓ. ఆర్థికసామి ముదలియారగారి అధ్యక్షతక్రింద అతిథులెల్లరును సభగావించిరి.

బ్యూరో సంస్థాపకులగు శ్రీ వ. యస్. రావుగారు నివేదనచదువుచు ప్రెస్ ఫోటో బ్యూరోయొక్క చరిత్రను

సంగ్రహముగ వివరించిరి. ఈసంస్థ 1917 సం॥ ఏప్రిల్ 1917 మహా సంక్రామ సమయమున స్థాపింపబడి నాటకము అనేకములకు కష్టపరంపరలు నెరుక్కొని పదిసంవత్సరములు నిండినదై ప్రభుత్వోత్సాహయొక్కయ, ప్రభావాయతల యొక్కయు పత్రికాధిపుల సెక్కుండ్ర సాదర ప్రోత్సాహప్రోద్బలములకు బాత్రమై క్రమ క్రమాభివృద్ధిచొంది నేటికి దశవార్షికోత్సవమును జరుపుకొనుచు నిర్వహింపబడుతున్నది. భారతవత్స మందలి శ్రేణి వివర్ణన సాన్నిధ్యమున గావించు, పెంట్టుకు ప్రభుగారు, విద్వంసుప్రభులవారు, గోమేధప్రభుగారును ఈసంస్థాపనా నిర్వహణలకు దోహదమొసంగి వీరికృపినిగాంచి సంతృప్తులై ప్రశంసించియుండిరి. గవర్నరుజగరలు ఇర్విన్ ప్రభువు గారుగూడ ప్రెస్ ఫోటో బ్యూరోవారి చిత్రపటములను మెచ్చి వారి నభినందించిరి.

1924 సం॥లో దక్షిణదేశమును వరదలవలన నంతెనలు తెగిపోయి, రైలుమార్గములు విచ్ఛిన్నమై గ్రామములు జలమయమై ప్రజలపాపములు, ఆహారసామగ్రిలు లేక అల్లాడుతల బ్యూరో ప్రతినిధులు పెక్కుకష్టముల సహించి విమోచన కమకు ప్రజల నిరాధార, నిస్సహాయస్థితి చిత్రపటముల ద్వారా దేశదేశముల కెరిగించి సంప్రదనమును నేపయ్యెర్చియుండిరి.

అన్నిటికంటెను ప్రధానముగ గాంధీమహాత్ముడు తన దక్షిణదేశ సంచారమున తీసుబడిన ఛాయాపటములను స్వీకరించుచు "బ్యూరో వారి కృపి ఆమెకను పథతనిజోలి, నవీన మైయుండె"నని ప్రశంసించిరి. అంత్యయన పాటలయొక్కయు పత్రికాధిపు యొక్కయు ఆనంద ప్రోత్సాహములను గోరిరి.

ఆంధ్రపత్రికాసంపాదకులు శ్రీ నల్లా శేషగిరిరావు వంతులుగారు సభకు రాజాలసంకలన విచారించుచు అంపికి నీ దినవివరించిన లేఖ సభలోజరుపబడినది. "దశవత్సములు జయ ప్రదముల జీవయాత్రకడపి పరువోకంపన సంవత్సరమున ప్రవేశించు తేటి మీసంస్థను నాయభివృద్ధిని స్వీకరింపుము. మదరాసునందు మాత్రమేగాక ఆఖిల భారతవత్స మందంతటను గూడ మీ యీ సంస్థాపనమును కృపినిగావించుచున్నది నాతలంపు. ఎట్టి సమాచారములైనను మీఘాటోలద్వారా వెనువెంటనే ప్రకటించిరి.

టనే ప్రకటించెదరు. మీఘాటోలు చున్నపురి వారాపత్రికలను వికల ఆకర్షణీయముగను, రమణీయముగ నొనర్చినవి. బొంబయి పత్రికలందును గూడ ప్రెస్ ఫోటో బ్యూరోవారి ఘోషాలకు ప్రధానస్థాన మొసంగబడుచున్నది. ఇతరుల ఆగ్రహముగలములకై పాటుబడక పర్యవేక్షించుచు వార్తలను చెప్పుచు, మీ చిత్రపటములు ఎల్లరను అన్ని విధముల సంతృప్తిపరుపబడియున్నవి. ప్రముఖుల రాక మీ చిత్రపటముల ద్వారా వెలువెంటనే ప్రకటించబడుచున్నది. పట్టణముందు సంభవించుచుండు అసంఖ్యాకములగు సమూహములు భయంకరస్వరూపమున సభ్యముగ ప్రదర్శింపబడుచున్నవి. మీ బ్యూరో ప్రజల కుద్బోధకరముగనున్నది. చిత్రపటములు విశేషమై వైపువ్యమును చూచుచున్నవి. చెన్నపురి మీసంస్థకు గల్గినయన్నయల కంతయునంతసేపబాలియున్నది. మీసంస్థాపకాలము యొక్క కృషిమహిమనేనిండుగా!

చెన్నపురి కాంగ్రెసు సమావేశమగుచున్నది. ఆసమయమున ప్రతివాడును మీకృపికి నీక్షించుచున్నాడు"

శ్రీమత్. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు సభకు రాజాలమిదే "దేయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్" పత్రికా సంపాదకులు శ్రీ రామకేశవయ్యగారు బ్యూరో సంస్థాపకులగు రావుగారి చిత్రపటమును బహిర్గత మొనరించుచు రావుగారు పత్రికావిలేజు రియో కాలముగడుపుచుండు దినములనుంచి నేను ప్రెస్ ఫోటో బ్యూరో సంపాదకులై యుండునంతరంగ నా మెరింగియున్నామనియు, తరుణమును గాంచి వారు చిత్రపట ప్రకటనసంస్థను స్థాపించి కార్యవీక్షతో పనిచేసి, దక్షిణతల అవశ్యకములను గుర్తించి ఈ కళ నభివృద్ధికి దెచ్చిరి పత్రిక మున్ముందింకను యోధికాభివృద్ధిగలగు గాతయి నీవించి చిత్రపటమును బహిర్గత మొనరించిరి.

రా.వి. డాక్టరు సి. నరేశమునియ్యగారు మాట్లాడుచు రావుగారిని 15 సం॥ల నుంచి నా మెరుంగుచునున్నది, వారు పాండిచ్చేరియందలి గౌరవనీయముగు కుటుంబమునకు లెండినవారనియు, వారి నిరంతర కార్యదీక్ష అపరిమితోత్సాహము, అనవరతోత్సాహము, సచ్చిలములవలన అగ్రస్థానమునకు రాగలిగిరి పత్రిక సంస్థ మున్ముందు అభివృద్ధిచొందునట్లుండిరి.

ఆసానియే మెమరెసు (చెన్నపురికొఖ) సంపాదకులగు శ్రీ మండేశ్వరశర్మగారు పత్రికారచన, చిత్రపట ప్రకటనాకళలను గుర్చి భావపూరితమున ప్రసంగముగావించి రావుగారి కృపిని ప్రశంసించిరి.

THE ECONOMIC TRANSPORTATION

ప్రతి ఘటించగల విలువగలది.

చివర్ లెట్ ఒకటన్ను ట్రక్కు. చాలాకాలమువరకు చక్కగా పనిచేయుటకును, వ్యయమును తగ్గించుటకును, కొద్ది డిప్లీషియేషన్ పొందునట్టిదని లోకమునందటను ఖ్యాతిగాంచినది. తక్కువ వెలుగలది.

గత 12 సంవత్సరములనుంచి చివర్ లెట్ మోటారులకుంపెనీవారి చే అత్యంత పరిశ్రమచే యంత ఆనందమునకు ఖ్యాతిని నపించుటకు

చివర్ లెట్ నందు మాత్రమే కనబడునట్టి కొన్ని గొప్ప విషయము లెవ్వియన :

వార్షిక్-యిక్-హెక్ మోటారు, తనకు సమానమైన సైజునందు గ్యాలనుకు ఎక్కువ వేగమును, ఎక్కువ శక్తిని పొందియున్నది.

లూబ్రికేషన్ పంపులందు స్పాష్ పద్ధతిచే, సరిశేయబడినది.

చల్లదనము కలిగించుటకు, నీటిపంపున, మరియొక పెద్దరేడియేటరు ఏర్పాటు గావించబడినది.

గ్యూర్ పిస్టన్-కి స్పీడ్ వేగముగలది, దిగ్గుళ్ళచే చిల్చివడిజేయబడిన నూతన మాడరిగలది.

కారణభూతిమై యున్నది.

జనరల్ మోటార్స్ కార్పొరేషన్ లో మొదలైన చివర్ లెట్ మోటారు పేసేనారు యుంబసిరింగనందును, నూతన పరిశోధనలను విమర్శించుటయందును, అమిత పరిశ్రమచేసి యంతవిలువగల కారును ఆశ్చర్యము పొందునట్లు అతిస్వల్పపునరకు తయారుచేసియుచ్చుటచాలా ప్రశంసనీయమైన సంగతి

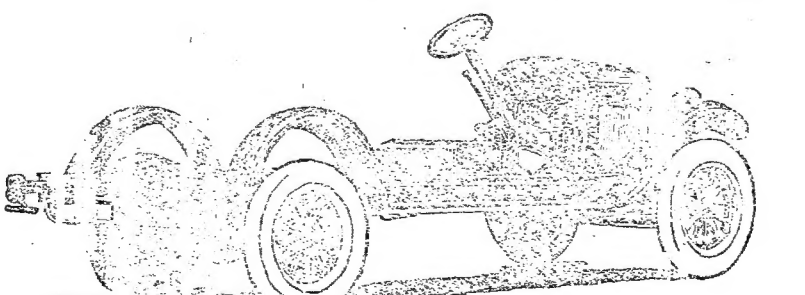
సరిగా నడుపుటకు గట్టిగా ఏర్పరుపబడిన స్టీరింగు అన్నివైపులకు త్రిప్పుటకు ఏర్పాటుకాబడినది.

కొత్తపెద్ద బ్రేకులు. 12 3/8 డ్రమ్ నందు ఆమర్చబడియున్నవి.

వెనుకటి చక్రము. డ్రైవర్ లెట్ బెవేగియర్స్ కలసి, పొడుగైన కోడుగుడ్డు ఆకారమునుబోలిన పుక్కుస్పిండులు.

పొడుగైన డ్రేము. 177 లోలైన చానల్ గలిగి కాల్చియైనదిగా ఆమర్చబడినది.

చాసిన్ నందంటను అలిమెట్ లూబ్రికేషన్ మొదలుగాగలవి.

1/2 టన్ను
చాసిన్
రు. 1,800

1 టన్ను
చాసిన్
రు. 2,225

మదరాసు సింపున్ ఆండు కో, లిమిటెడ్. ప్రధాన కార్యదర్శి

కృష్ణాజిల్లా ఎన్నికలకేసు విచారణ

బందరులో విచారణ జరుగుచుండుట

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

బ.ద.ఆ. అక్టోబరు 10:-

మీర్జాపురం జమీందారుగా పేరేజీపడిన ఎన్నికల దావాదారుడు, కె. పి. లక్ష్మీరావు గారి దినమున మరికొందరు సాక్షుల వాదనలముల పుష్కలముగా రావుసాహెబు, శేరిలింగంపల్లి వాసుదేవరావు పంతులుగారు సాక్షుల మొదటిసారిగా, మీర్జాపురం జమీందారుగారి కొరకబడిన విందునుగించియు, చల్లపల్లి రాజా, డా. పట్టాభిశేఖర పయ్యపంతులుగారు దావాతో సంబంధముగలదా లేదా యునుమయమున ప్రశ్నలను గవడినను. మరికొందరు గ్రామకరణములు వాదనలమునగి నపుడు వోటరుల పట్టికను తయారుజేయుటలో జరిగిన అకాస్త్రియచర్యల గురించి మరికొన్ని విషయములు వెల్లడియయ్యెను.

బి. రామకృష్ణారావుగారు

చింతపల్లి గ్రామకరణమున బి. రామకృష్ణారావుగారి దినమున వాదితరపున సి. వి. రామచారిగారికిని ప్రశ్నల కేంకను ప్రత్యుత్తరమొసగుచు ఇట్లు నుడిచిరి. నెం 165 రు వోటరులను జాయింట్టుపట్టాగలదు. దానిలో నల్లరు భాగస్వాములు గలరు. నెం 200 రు వోటరుగూడ జాయింట్టుపట్టాదాదే అందుగూడ నల్లరు భాగస్వాములుగలరు. వారందరను వోటరులే. వీరందరు కలసి రు 26-1-4 ల కిస్తుచెల్లిస్తారు. 167, 170, 171, 172, 177, 179, 181, 182, 184, 185, 192, 193, 194, 200, 201, 208, 204, 206, 214, 215, 216, 217, 229, 231, 232, 233, 234, 237, 238, 242, 254, 255, 257, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 283, 284, 285, 287, నెంబరుల వోటరులకేర్త పట్టాలిస్తేవు. 258, 205, 218, 240, 278, 279, వోటరులు తమపేరునున్న పట్టామీద రు 10 ల కంటే తక్కువపన్ను చెల్లిస్తారు. 238, 207, 218, 218, 244 నెంబరుల వోటరులు జాయింట్టు పట్టాదారులని సాక్షి నుడివెను.

మరియుక ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తమ గ్రామమున క్రైస్తవులుగలరని నుడిచిరి.

పిమ్మట ప్రతివాదితరపున పి. చక్రధరరావునాయుడు గారు సాక్షిని అడ్డుపెట్టినవేరి. సాక్షి చీఫ్ ఎగ్జామినేషను నందు పట్టాలిస్తేవని నుడిచిన వోటరులకందరకును, తమ హక్కుభక్తులలో కొంతభూమి గలదనియు వారాభూమిపై కిస్తులు ప్రత్యేకముగ చెల్లించునూరనియు నుడివెను. జాయింట్టు పట్టాదారులని నుడిచిన వోటరులు, భూములుపంతులగారి ప్రత్యేకముగా అనుభవించుచు కిస్తుచెల్లించుకొనుచున్నారనియు నుడిచిరి. వీరందరు రు 10 ల కంటే తక్కువపన్ను చెల్లించు భూమి గలవారే.

ప్ర:- మీరు దావాదారులను కిస్తు మొత్తములలో, నెన్నుల చేర్చలేదుగాదా?

సా:- లేదు.

మరికొన్ని ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తమ గ్రామములలో, పట్టాలు ముచ్చిలికాలు మార్చుకొను అలవాటులేదని నుడిచిరి.

ప్ర:- మీరింతవరకు పట్టాలు కలవు లేవు అని చెప్పుచున్నారే. పట్టాలనగా మీ ఆర్థమేమి?

సా:- పూర్వము లెక్కల పుస్తకములందు ఒక్కొక్కరైతు భూముల వివరమును తెలుపుటకు ప్రత్యేకింపబడిన పేజీ నెంబరు అని నా అభిప్రాయము.

ప్ర:- ఆ నెంబరులు, ఎప్పుడో చాలకాలముక్రింద ఇచ్చారు. వానినే ఇంకా సాగించు చున్నారు.

సా:- అవును.

ప్ర:- ప్రస్తుతము అనుభవములోనున్న హక్కు భక్తులకును, లెక్కదాఖలాపట్టాలకును చాలా తేడావుంటుంది?

సా:- అవును.

ప్ర:- గతకాసనసభ ఎన్నికలలో మీ ప్రాంతపు గ్రామముల ప్రజలందరను, మీర్జాపురం జమీందారుగారిపై చాల అభిమానముతో చాలా ఉత్సాహంగా పనిచేశారా?

సా:- అవును.

ఇంతటితో సాక్షి క్రానుపరీక్ష ముగిసెను. కోర్టునా రంజిటు ఛలాపోరములన లేచిరి.

భూహారానంతరము

భూహారానంతరము కోర్టునాడు తిరిగి సమావేశమైనపుడు సి. వి. రామచారిగారు, సాక్షినితిరిగి ప్రశ్నించగా, లోపాయికారీపట్టాలనుగరించి లెక్కదాఖలా ఏమియు గనుపింపదు అని ప్రత్యుత్తరమొసగిరి.

ప్ర:- మీరూళ్లలో "హారే లెక్కలు" అని వ్రాస్తారా ప్రతిసంవత్సరం?

సా:- "హారే" లెక్కలు లనగా?

సి.వి.రా:- పట్టాదార్ల మరణముల లెక్కలు అని అర్థము.

సా:- ఇప్పుడు వ్రాయుటలేదు.

ప్ర:- భుక్తదార్ల పేర్లు లెక్కలలో ఎప్పుడు వ్రాసుకుంటారు?

సా:- ఎప్పుడు లెక్కలలో వ్రాసుకోము.

ప్ర:- ఈ వత్సరం పట్టాదారు చచ్చిపోతే, అతని వారసుపేరు లెక్కలలో చేర్చడము మీ విధిగాదా?

చక్రధరరావుగారి ప్రశ్న నాక్షేపించిరి. అందుపై రామచారిగారి ప్రశ్ననే మరియొకమదిరిగి అడుగగా అడివరకు, చచ్చిపోయిన పట్టాదార్ల పేరులను తొలగించి, వారి వారసులపేర్లు చేర్చు విషయమున ఎట్లాచేస్తున్నారో తనకు తెలియదని సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగెను.

సా:- మీరు ఉద్యోగమునకువచ్చిన నాల్గేండ్లలో చాలమంది పట్టాదారులు మరణించిరి. ఇంకను వారికేర్లనే లెక్కలలోనుంటుట కారణమేమి?

సా:- వారి పట్టాలక్రింద కొంతభాగము నిలచియున్నది. అందుచే వారికేర్లను మార్చలేదు.

ప్ర:- ఎన్నికలలో మీ ప్రాంతములక్షణము మీర్జాపురం జమీందారుగారి కొరకు చాలా ఉత్సాహముగా పనిచేసారంటికి ఏ-ధముగా పనిచేసారు?

సా:- వోట్లకు రాజాగారికివ్వవలసినదని ప్రజలను ప్రోత్సహించి పనిచేసిరి.

ప్ర:- వోటరుల లిస్టులో, చాలమందిని చేర్చుటకొరకుగూడ పనిచేశారా?

చక్రధరరావుగారి ప్రశ్న నాక్షేపించగా న్యాయాధికారి ఆ ప్రశ్న నడుగనీయలేదు.

రా. సా. సెషివి హనుమంతరావు పంతులుగారు రా. సా. సెషివి హనుమంతరావు పంతులుగారు తరువాత వాదనలముసగుచు తాను 21 వత్సరములు కృష్ణాజిల్లా పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగ పనిచేసియుంటిని నుడిచిరి.

ప్ర:- క్రిందటి వత్సరము జిల్లాబోర్డు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు టి. సూర్యనారాయణరావుగారు మీర్జాపురం జమీందారుగారికి విందుచేయుటనుగరించియు, అభినందనపత్రమును గురించియు మీతో సేమైన ప్రసంగించిరా?

సా:- సేను సూర్యనారాయణరావుగారి ఇంటికి వెళ్లి నపు డీమయ్యమై మాటలుజరిగెను. ఎ.రో.ఒకరు. రాజాగారికి విందుచేయ నెంచెననియు, ఆసమయమున అభినందనపత్రము గూడ సమర్పింపబడుననియు అతడు నాతోచెప్పి అందు నన్నుగూడ చేరవలెనని అడిగెను.

ప్ర:- మీ రేమిచెప్పితిరి?

సా:- అభినందనపత్రములంటే సామాన్యముగా నా కిష్టముండదు. అందుచే సేను చేరనని ప్రత్యుత్తర మొసగితిని.

ప్ర:- ఎందుజరిగెనా?

సా:- జరిగెను.

సా:- మీరుగూడ హాజరై పాల్గొనిరా?

సా:- నన్నుగూడ ఆహ్వానించిరి. అందుచే సేనుగూడ వెళ్లి పాల్గొంటిని.

ప్ర:- అభినందనపత్రము సమర్పింపబడెనా?

సా:- సమర్పింపబడెను.

ప్ర:- అందు, అభినందనపత్రసమర్పణము ఎందుకు ఏర్పరపబడెనో చెప్పగలరా?

చక్రధరరావుగారి ప్రశ్న నాక్షేపించగా, న్యాయమూర్తి సదరు ప్రశ్నను నిరాకరించిరి.

చల్లపల్లి రాజాగారికి సంబంధముగలదా? పిమ్మట చక్రధరరావుగారు ప్రతివాదితరపున సాక్షిని ప్రశ్నించిరి.

ప్ర:- ముచ్చిలిపట్నంలో, స్వరాజ్యపక్షముని, జట్టిను పక్షముని రెండుపక్షము లున్నవనియు, ఆ రెండుపక్షములకు ప్రజలమధు స్వర్గలదని మీకు తెలియునా?

సా:- రెండుపక్షములున్నవని తెలియును. కాని వారి

మధ్యప్రజలమధు స్వర్గలదో శేనో నాకు తెలియదు. శేనీ రాజకీయములందు పాల్గొనను.

ప్ర:- ఈ వాదన నడపుచు చల్లపల్లి రాజాగారు ధనసహాయ మొనర్చుచున్నారను కవయము మీకు తెలియునా?

సా:- స్వరాజ్యపక్షమువారికి జట్టినుపక్షమువారికి పోటీవచ్చెననియు అందుచే ఈ దావాలు చేబడెననియు ప్రతివాదుల ఉత్తరవాదము శేరితరపున తలంచుచుంటిని. పిటిషనున కొనగబడిన ఆన్వయనందుగూడ అటులనే నూచింపబడెను. చల్లపల్లి రాజాగారివిషయమును తెలుపుటకు సంబంధమేమి?

చక్రధరరావుగారు:- ఎన్నికలలో మీర్జాపురం రాజాగారు, చల్లపల్లి రాజాగారికి ప్రతిపక్షముగా పనిచేసెననియు అందుచే చల్లపల్లి రాజాగారు పగడిచుకొనుట కీ దావాను నడపుచుండెననియు గూడ సేను ఋజువు చేయువలసింది.

సా:- చల్లపల్లి రాజాగారి కీసుకు ధనమొసగుచున్నది లేనిది నాకు తెలియదు.

ప్ర:- డాక్టరు పట్టాభి శీతారామయ్యగారిని మీ రెరుగుదురా?

సా:- ఎరుగుదును.

ప్ర:- జిల్లాబోర్డు నామినేషనులలో వారేమైనా పాల్గొనిరేమా మీకు తెలియునా?

సి. వి. రామచారిగారి ప్రశ్నను అక్షేపించుచు, దావా విషయమునకు తరువాత జరిగిన విషయములను, దావాతో ముడిపెట్టుట అకాస్త్రియమని నుడిచిరి.

చ. రావుగారు:- ఈ దావా తెచ్చినవారి యుద్దేశముల రుజువుచేయుట కీ ప్రశ్న నడుచుచున్నాడు. మీర్జాపురం జమీందారుగారి సేవిధముగ నైనను, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షపదవినుండి తొలగించుట కాదావా చేబడెనని మావాదము.

సా:- అయితే నామినేషనుల చేయుటకుగాని, తన ఇష్టమువచ్చినవారిని మంత్రులతోను, కలెక్టరుతోను నామినేటు చేయుచుటకు తగిన పలుకుబడి, అధికారము వారికిగలదని మీ రాకోపించుచున్నారన్నమాట.

చ. రావుగారు:- ఈ రోజులలో అట్లు చెప్పుట కష్టము.

ప్ర:- గత జిల్లాబోర్డు నామినేషనులలో పట్టాభి శీతారామయ్యగారు ఏమైన పాల్గొనిరేమా మీకు తెలియునా?

సా:- నాకు స్వయంగా తెలియదు.

ప్ర:- పట్టాభి శీతారామయ్యగారు ఈ ప్రాంతమున స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు గదా?

సా:- కాదు. వారు నో చేంజీ నాకొకో-ఆపరేటరులలోనివారు. వారు కాంగ్రెసువారు లగుటచే స్వరాజ్యపక్షము వారిని బలపరుపవచ్చునని నా యభిప్రాయము.

రామచారిగారు సాక్షిని పునర్విచారణ గావించిరి. ప్ర:- పట్టాభి శీతారామయ్యగారు గత కాసనసభ ఎన్నికలలో ఏమైన పాల్గొనిరా?

సా:- నాకు తెలియదు.

సా:- అయితే, వారు స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమును బలపరుచుచుండు రనియు మీయర్థము? లేక ఎన్నికలలో తోడ్పడెననియు?

సా:- ఎన్నికలలో తోడ్పడెనని నా యర్థము గాదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమునందును తోడ్పడునని నా యభిప్రాయము. అంతటితో సెషివి హనుమంతరావు పంతులుగారి సాక్ష్యవిచారణ ముగిసెను.

మరియొక గ్రామకరణము

నూలేపల్లి గ్రామకరణ ముగ లక్ష్మీనరసింహారావుగారు వాదనలముసగుచు, తాను, తన గ్రామం లెక్కలపుస్తకములను తీసికొని రాలేదనియు, ప్రభుత్వమువారి సెటిల్మెంటు ఆడట గలు లెక్కలను మాత్రము తెచ్చితినియు నుడిచిరి. గతకాసన సభ ఎన్నికల సంవత్సరమున, వోటరుల జాబితాను తానే తయారుచేసెను. మొదటివోటరులెల్ల ప్రకటింపబడినవిధమున కొందరు రైతులు తమపేర్లనుగూడ వోటరులపట్టికలో చేర్చవలసినదని కోరుచు దరఖాస్తుపెట్టిరి. ఇట్టివరఖాస్తులసంఖ్య మూడు 88 ఉండును. అవిధముగా వోటరుల జాబితాలో చేర్చబడినవారిలో నెం 609 611 627 629 580 585 593 618 629 597 599 602 614 608 626 611 595 615 628 618 ల వోటరులు జాయింట్టుపట్టాదారు లని తెలిసిరి.

క్రానుపరీక్షయందు చక్రధరరావుగారి రడిగిన ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తాను వోటరుల జాబితాలో చేర్చిన వారందరను స్వంతభూములుగలిగి రు 10 ల కంటే ఎక్కువ

కు చెల్లించువాడేనని నుడిచెను. పట్టాదారు మరణించినపిదప గాని విభజించుకొనబడిన తరువాతగాని, విక్రయింపబడిన తరువాతగాని కొంతకాలమువరకు పట్టాలు మార్చబడవు. అందుచే భూమిల హక్కుభక్తులను తరచు దెలిసినవిషయములబట్టియు స్వాధీనమునుబట్టియు చెప్పవలసి యుండును.

(ప్ర-మీగ్రామములో "అంబరపు" పద్ధతిని శిక్ష చెల్లించుట గలదా? సా:-కలదు.

తాను మొదట వివరించిన జాయింట్ పట్టాదారులందరు తమభూమిల పంపుకొని ప్రత్యేకముగ ఆనుభవించుచు, శిస్తులు చెల్లించుకొనుచున్నచో తనప్రాంతముగ్రామములప్రజలు మీ ర్హాపురం జమీందారుగారంటే ఇష్టమో కష్టమో నాకు దెలియదు.

పునర్విచారణయందు సాక్షి రామాచారిగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు మీ ర్హాపురం జమీందారుగారికి తమగ్రామమున సగముభాగము గలదని నుడిచిరి.

అంతటితో నేటికి విచారణ ముగిసెను.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వసం|| అక్టోబరు నెల 11 తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు కా 1-1	ర 122 మొదలు	126 వరకు
బియ్యముబస్తాలు		
మనుమ రెనాలిది ,, వ 43 కలసి ర	14 0 0	15 0 0
రెల్లారిది ,, దిట్ట	15 8 0	16 0 0
శిల్లి ,, దిట్ట	16 4 0	17 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-1	11 8 0	12 0 0
శవ్వలు ,,	22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యముపవ్వలు.

కందులు బస్తా 1-1 ర 205	16 0 0	17 0 0
నెనగలు ,, దిట్ట	18 12 0	14 4 0
శెనలు ,, దిట్ట	16 0 0	17 8 0
బిజుములు ,, దిట్ట	17 0 0	19 0 0
ఉళులు ,, ర 195	15 0 0	15 8 0

3. నూనెపవ్వలు.

శవ్వలనూనె కా 1-1	150 0 0	152 0 0
నయ్యలు 1-1	14 0 0	24 0 0
కొండాపురం నెనగశవ్వకా 1-1	52 0 0	54 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	48 0 0	50 0 0
శివరామనూనెకా 1-1 ర 117 మొదలు నూనె	115 0 0	
అమడము కా 1-1	109 0 0	110 0 0

4. చిల్లరపవ్వలు.

చాయకనుపు కా 1-1	73 0 0	74 0 0
కూరకనుపు ,,	44 0 0	43 0 0
బిరకకాయలు(గుంటూరుది) కా 1-1	105 0 0	120
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమణి మణుగు 1-1	ర 40,48	
కాళవా నీలిపాయకట్టు ,,	50,55	
రెల్లము కా 1-1	ర 40 0 0	60 0 0
అస్కావక్కెర బస్తా 1-1	28 10 0	28 14 0
తిరికపండు కా 1-1	21 0 0	49 0 0

5. ఇనుము.

కట్టాకం కా 1-1	29 0 0	80 0 0
బడకం ,,	24 0 0	29 0 0
రవ్వండు ,,	24 0 0	82 0 0

6. నూలు.

నం. 20 చెన్ని నీలంబ	యాటి	8 0 0
నం. 8 చెన్ని కట్టారి		5 6 0
నం. 24 ,, లాగి		6 2 0
నం. 60 ,, కాళం చెన్ని		10 8 0
నం. 20 1/2 కాళరశి		7 6 0
నం. 40 బాన్సురు 10 పా		10 18 0
నం. 44 పాండో		5 8 0
నం. 4 చెన్ని మనీడు		4 6 0

7. మాది.

కొండాపట్టు కారన 1-1	ర 400 0 0	
వల్లూడుమాది ,,	145 0 0	

8. లోహములు.

నండి 100 కులంకు	59 0 0	59 4 0
బంగారు, కులంకు 1-1	21 0 0	21 2 0
గవరము 1-1		18 7 0
ఇత్తడి కా 1-1	284 0 0	288 0 0
కాగి కా 1-1	247 0 0	250 0 0

గొంతునొప్పి సూక్ష్మముగా

అంతరించినప్పటికి, వెంటనే పెన్ సెన్ ను నేమిదుము !

తక్షణమే గొంతుయొక్క బాధాతిథియిండి, లారెజిటిస్, మొదలగు ఆపాయకరమైన వ్యాధులలోని కల్పిచ్చిపాండకమును శ్రీ పెన్ సెన్ చికిత్సయొనర్చును.

పెన్ సెన్, ఘనవైద్యసంబంధమైన వాయువులచేరి గుణ మిక్యగుల అందమైన బిల్లులు పురుగులను నాశనమొనర్చును. గొంతునొప్పిలోను, క్యాసన్ నాళమునందును గల క్రిములను వెంటనే నాశనమొనర్చును. బాధను, వాపును మొదలగువన్నిటిని పారద్రోలి క్యాసన్ నాళమున దన్ని భాగములను శుభ్రపఱచును.

నెల 1-కి రు 1-0-0. వందు దుకాణాదారులందరివద్ద దొలకును

పెన్ సెన్ : పెన్ సెన్

PEPS PEPS

అంటువ్యాధి సంబంధమైన పురుగుల నిర్మూలించి అదృశ్యమైన బిల్లులు.

కాకినాడలో రజస్వలావివాహము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, అక్టోబరు 8:- స్వస్తిశ్రీ ప్రభవనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస ౧౧ శుక్రవారమున (7-10-27) సాయం కాలము 6 గంటలకు కడణా సత్యవీరభద్రరావుల వివాహము హోత్యనము కాకినాడ బ్రహ్మోపాసనా మందిరమున సామ్య ద్భగవత్సన్నిధ్యమున అత్యుత్సాహముతో మిక్కిలి జనుప్రదముగా జరుపబడెను. ఈమందిరమున నిడియే ప్రథమవివాహము. వరియును రజస్వలావివాహము సామాన్యముగ నిక్కాలమున కొరవట్టిది ఒకయబ్బరము. ఈవిషయమునందు వరుడు చి. గరిమెళ్ళ సత్యవీరభద్రరావుగారును (గండ్లజేరు) కన్యాప్రవాత శ్రీ జయంతి వెంకటనారాయణగారును (బరంపురం) బ్రహ్మోపాసనా గోష్ఠము. నరసింహండ్లి బ్రహ్మశ్రీ నూరయ్యగారును ఆయన ధర్మపత్నియు సామాన్య ఛాందసవర్ణములోని వారు. ఉభయపక్షములను ఏకకాళియులు, కథువు పరుసెనిమిరవ సంవత్సర ప్రాయముగలిది. వరుడు ముప్పది సంవత్సరములకలవడు. అనుకులదాంపత్య ముని యెల్లరు కొనియాడిరి. ఈశుభమును జరిపించుటకు శ్రీ గరిమెళ్ళ నూరయ్య, బుజును సాంబమూర్తి, జయంతి వెంకటనారాయణ, వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్యగార్లు ఆహ్వానములనుండిరి. ఈశుభము తిదివశుభము. శ్రీ వేదాంతం వెంకటకృష్ణయ్యగారియింట వేడుకలు, విందులు, గానములు, విడుదలును జరిగెను.

శుభసమయమునకు బ్రహ్మోపాసనామందిరము జవాక్తిగ మొయ్యండ్లను. పట్టాప్రముఖు లనేకులు విచ్చేసిరి. మిమరీలు, శ్రీస్తవలు, హిందవులు, అన్ని మతములవారూ ఉండిరి. గంజాం, విశాఖపట్టణం, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణాజిల్లావారును కొందరువచ్చిరి. సలమచాలమి, మందిర ప్రాకారముధ్యయన నిలువ వలసిన వా రైరి. గృహములై శ్రీల నే కులు తమ బిడ్డలతో ఉన్న తేడి కవై నా సీనులైరి. దాక్టరు తేమూరి రామకృష్ణారావు, ప్రొ|| పెద్దాడ రామస్వామి, దివాన్ బహద్దరు దుక్కేటి శేషగిరిరావు, నాళం రామలింగయ్య, మిసెన్ పెక్లార్, మిసెన్ పిల్ వెల్, దామోదర కృష్ణమూర్తి, దుగ్గిరాల నూరయ్యరావు, దాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగార్లు సభయందుగలరు. విధూవలకిరవంలను వారి తల్లిదండ్రులను బంధువర్ణమును గూర్చుండిరి. ఉభయపక్షము ధ్యను శ్రీ పాలావర్ణుల లక్ష్మీనారాయణగారు పురోహితులుగా నుండిరి. అందరూ శుభ ఖిదరువత్ప్రధానలై పవిత్రవృద్ధియనులతో నుండిరి. మాతృభోజయగు నాంధ్రమున బ్రహ్మోపాసనము గావింపుచు వివాహము మిగల ధర్మముక్తముగా శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారు జరిపిరి. శ్రీ కృష్ణకామ్రాగరు మున్ను గుప్రముఖులు సమాధానితమున ధర్మములమును వెదజల్లుచు కీర్తనముల గావించిరి. విధూవలకు లెను ప్రతిజ్ఞల గావించిరి. శ్రీ సత్యవీరభద్రరావుగారు తానుబ్రహ్మచర్యవ్రతమును తిరగరకుడిగా బూనటయొ, 1921 వ సంవత్సరమునండి తాను కాంగ్రెసు ప్రచారకుడుగా నుండినది మొదలు గాంధీమహాత్ముని ఉన్నతాచారముల వలన ను యితర బ్రాహ్మోపాసకల బోధనలను గృహము ఆయనగాని శివి తము పరిపూర్ణత నొందలేదను వాక్యమునందున్న ముగలవారై మనఃపూర్వకముగా యిప్పు డీపరిణయనాడ నంగీకరించితినని యు, తాను తన పూర్వయోగ్యునియందు ఎట్టి ధర్మకాత్మ్యము లతోనుండునో అట్టి యీహృదయోక్త్యుని చేపట్టి ధర్మమును వెదచుదననియుచేసిరి. విధూవలకు పెండ్లియలకంతముల కర్మా

రవారముల వైదులతో వివాహము సంపూర్ణతజెందెను.

శ్రీ వెంకటనారాయణగారు తమ కీపుత్రికను లంభింపజేసి చ్రాహ్మనిధు నాచరణలో పెట్టింపజేసినందులకు పరమేశ్వరుని వ్రాసిందిరి.

శ్రీ లక్ష్మీనారాయణగారు గృహస్థధర్మముల నాచరించుటయందలి కష్టములను నుద్వేగింపుచు తమలక్ష్యము పరమ పురుషార్థమునందుటగాని సుఖము, దుఃఖము కావనియు, కష్ట దుఃఖములవల్ల గాని సుఖముల గాని మోక్షప్రాప్తి కావచ్చుననియు, చేనికైనను సాధనము మానసికపూజతప్ప వేరులేదనియు, అట్టి మానసికపూజను భక్తితోజేసి యీశంసారమును తరించి పరమేశ్వరసంధాయులు కావలెనని కోరిరి.

శ్రీ గరిమెళ్ళ నూరయ్యగారు కోడలి ఆలంకారము లమిమిత్తము రూ 1116 లును, సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారిపేర వెండి కొమార్తెను రెండు కానుకలును కానుకలుగా చదివించబడెను. ఇంకను యితరులు కట్నముల బదినిండ్రి.

ఈ శుభ మైన పిదప విధూవలకు యూరేగింపు టుత్సవము జరిగెను. నిన్నరాత్రి శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తి కామ్రాగారు (బరంపురం) పాద్యతీపరిణయము అను హరికథను హృద్యంగము ముగనట్లు చక్కగా విసిందిరి. ఆయన కొమార్తె శ్రీమతి విశ్వనాథమ్మగారు శ్రావ్యమైన గాత్రముతో నేటి యందయమున నీనుల విందొసరించెను. ఆతె తండ్రి ఫీజీలును, పానుగంటి వీరేశలింగంగారు మృగంగమును, ఇమిలేవకా ఆచార్యులుగారు విరతలును చక్కగ మేళవిందిరి.

నిన్నటి కిర్లంపూడి నూరన్నగారి సన్మాయిపాట మహానందము గొల్పెను.

శ్రీ కృష్ణకామ్రాగారి కవిశ్యప్రసంగమును, ఇమిలేవకా ఆచార్యులుగారి పాటయు, వీణాచార్య శ్రీసంగమేశ్వర కామ్రాగారి వీణాగానము నేటి మధ్యాహ్నమును తేటి సాయంకాలమును జరుగును. విధూవలకు పరమేశ్వరు దాశిర్వదిండుగాక!

మూర్ఖ-ప్రాణహాని

కాలికటులో ఒక వరాయి కుమార్తె 13 ఏండ్లది మా గృజబుల్లోనుండి నూతిలో బడి ప్రాణముల గోల్పోయెను.

ప్రకటన

శ్రీ ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ విద్యాపరిషత్తు యొక్క, కవుస్థిలు సభవారు 4-9-27 తేదీని చేసిన సమావేశముందు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల కర్మాగారమును పనినెక్కుకొని ప్రవృత్తిజెందిన మ.రా.రా. గం. క్రిష్ణమూర్తి నాయుడుగారికి "యంత్రవిద్యా వికారద" యను బిరుదు నొసంగియున్నాడు.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల } తేదీంబి హానుమంతరావు }
బందరు 8-10-27 } కార్యదర్శి, పాలకసంఘము }
అందు కవుస్థిలు }

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభమైనది.

ప్రచురము
7-వ సం॥ రెండవ
ప్రకటితము ముద్దడి.

సం॥ రెండవ సం॥
రూ॥ 6-0-0;
అరుమాసములను
రూ॥ 3-0-0;
విశిష్టము
అ. 0-10-0.

సంవత్సరము లోని చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన చిత్రములు, ఇతర చిత్రములు, వ్రాయబడిన సులభమైన చిత్రములు, ప్రచురించబడుచున్నవి. విద్యార్థులచే వ్రాయబడిన పద్యకలను సంబంధించిన వ్యాసరాజములు, విశిష్టచిత్రము లనువల్లభము, నవీనభావ సంపదలతో నిండినవియు పద్యములు, కథలు ప్రచురించుట లగుచున్నవి. జూలై నెలనుండి శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన ప్రతిమా నాటకము ప్రకటింపబడుచున్నది.

శ్రీ తల్లపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము అను నవల ఈ సంవత్సరాంతమునకు ప్రతిమాసమునకు కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును. చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తము. వివాసము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలవెట్టె 212, మద్రాసు.

ముఖ్యప్రకటన 3974

హ్యూనెల్ గారి ట్యూబ్ రైమిడింగు రెండుభాగములు ప్రకటింపబడుచున్నవి. రాకెట్లమిషన్, సేవాశ్రమమువారి పుష్కలంబులనుండి తీసి వ్రాయబడినవి. హ్యూనెల్ రసం ద్రావణము పలువిధములగా వ్రాయబడియున్నది. లా నులు, రామకృష్ణాని 5వ సేవాశ్రమము, ముత్రిగండ్, ఆ. పోలూరు, వారికి సంబంధించి రూ॥ 5/- వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము. అందువారు:- రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమము, ఉచితవైద్యశాల ముత్రిగండ్, అలహాబాదు.

లిజరుకలము

సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది

మీకు తెలిసినది
ఒకటిగలదు
మ. మూలు 10 అం. సేట్స్ 100 పి.
సెల్ఫు-ఫినింగ్ 40 అం.

H.P. Co LONDON

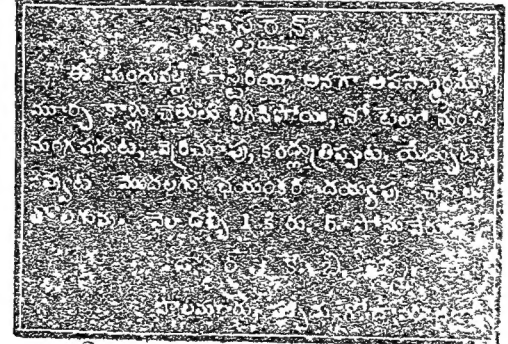
Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవవక్త్రుడు గురించి 6 న్యాయములైన ప్రత్యేకములతో వ్రాయబడిన యీ 1-0-0 రై ప్రతిప్రక్కకు 0-5-0 వంతుల భాగము వ్రాయబడిన రూ॥ 6-0-0. వి. పి. భార్యలు ఈ ప్రక్క వ్రాయబడినవి వ్రాయబడినవి. చంద్రము, కుంభము, బిహము, శ్రీ ముఖ్యభాగములను యీ 1-0-0 రై వ్రాయబడినవి. శ్రీ విశ్వప్రకాశము వారికి వ్రాయబడినవి. 3970

వఖో కుటుంబములు 3788

బహుళ వాసి కన్యకావకంతుడు దృఢమై, ది. రో॥ శేరుము మాత్రమే ప్రత్యేకమైన వర్తకము మాత్రము వాడుగకు యివ్వబడును. అన్ని కరములు, విడిభాగములును కూడి అ. బహుళ. జిల్లా పీఠమునకుడ కావలెను. **వఖో అందు కో (లిమిటెడ్)** 1/186 మౌంటురోడ్డు, మద్రాసు

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0, అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా సంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత విడుదల క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ కంప్రమించుము. కాణసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0. ప్రస్తుతము మేలు (నగములలో) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు నిధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను. **ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము**, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు.

Price About 20 only.
AMRUTANJANI DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

శ్రీచంద్ర మాలీశ్వరస్వామి

అలయము-బెజవాడ 4019

శ్రీభక్త రాంభా మల్లేశ్వరాలయమున క్షవిచ్చేసియున్న చంద్రమాలీశ్వరస్వామి - 3కి నిర్వహణ వేద్య దీపారాధనలు కాశ్య లముగను, నిర్వహణముగను, జరుగుచుండుటకొరకు 3-0-0 వాటాలను, వాటా 1-కి రూ॥ 20 వంతును, ఏర్పాటు చేయడ మైనది. వాటాదారుల కొక్కొక్కరి కొక్కొక్కదినము నియ మించి ఆ మనాడు ఉదయము వారివారి గోత్రనామముతో మహావ్యాసపూర్వకముగ రుద్రాభిషేకము, నిర్వహణ వేద్య దీ పారాధనలు, హయంకాలము ప్రదోషపూజ కాశ్యేతముగా జరుగుటకు ఏర్పాటుచేయడమైనది. ప్రతి వాటాదారునకును ఒకకాశ్యేతపట్టా యివ్వబడును. ఏయేదినములయందు ఏయేవా టాదారులైన వ్రాజ జరుపబడునదియు నుండు. వరుసప పడును.

శరన్నకరాత్రములు తొమ్మిదివరకు, కాత్రిమాడ ము ముప్పదిదినములు, ప్రత్యేకము జరుగు అభిషేకము, గుహా వామపూజ, ప్రవేద్యదీపారాధనలకు అసంఖ్యము ప్రత్యేక ము ఒక్కొక్కదినమున రూ॥ 10-0-0 వంతును ఏర్పాటుచేయడ మైనది.

ఈ వాటాలము త్రమును వాటాదారులు బెజవాడ 99 ము మేజిస్ట్రేటు గారును కొత్తూరు వెంటటనుబాపారాయణు గారి పేర పంపవలెను.

శ్రీ భాగవతానందసరస్వతీస్వాములవారు.

ధర్మవర్తలు:- శ్రీయుతులు కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు, చెన్నపుర; కొత్తూరు వెంకటసుబ్బారాయణు, స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు; సిరిపురపు మటుంబరావు, ఇనాందారు; చందూరు సీతారామయ్య, మునిసిపల్ కాన్సిలరు, వర్తకులు; వోరుగంటి వెంకటకృష్ణం, వర్తకులు, బెజవాడ; వెంకటకృష్ణ య్యకమ్మవారు, ఇనాందారు-కొమ్మమూరు.

అద్దేపల్లి లక్ష్మయ్య
వర్తకులు, బెజవాడ.

రాజమోహన హేరాయలు శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడపోటు, చంపి, అకాలముగా వెంట్రుకలు నెరయు, శిశోవేడిమి మొదలగువాటిని హరింప మొదలుకు చల్లదనమును, బుద్ధికి బలము, గలిగించి వెంట్రుకలను మృదువు నృదివోందించును. 1 సీసా రూ॥ 1-0-0 8 సీసాలు రూ॥ 7-0-0

(2) వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. పి. డి. పి. అండుకో, అముచ్చేనపూజం, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

శ్రీ కృష్ణభారతము

ద్రోణ కృష్ణపర్వములు గల నాల్గవసంపుటము 6/4 రాయల్ పుబ్లికేషన్ వహగంధము. విక్రయమునకు సిద్ధము మున్నది. ఇది మూలానుసారముగా సులభమైనది తెలియించుట కు వది. తిక్కనభారతములో లేని అనేకవిషయము లిందున్నవి. ప్రగవద్దీక్షలన్నియు ఇందు రెండవ అభ్యాసముగా వ్రాయబడి వచ్చి. తిక్కన సంపుటముకంటె ఇది రెట్టింపు పొదుపు మున్నది. వంచి నునుపైన కాగితము కాగితో బయలు వెల రూ॥ 8-0-0 మాత్రము.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రాజమండ్రి, 3955 అని వ్రాయవలెను.